

08.06.2022

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**08 Haziran 2022
Çarşamba**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

08 Haziran 2022 Çarşamba

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

- Türkiye Çevre Ajansı Tarafından Yapılacak Mali ve Teknik Destekler ile İş Birliğine İlişkin Yönetmelik
- Tapu ve Kadastro Verilerinin İşlenmesi ve Elektronik Ortamda Yapılacak İşlemler Hakkında Yönetmelik
- Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü Disiplin Amirleri Yönetmeliği

TEBLİĞLER

- İşkolu Tespit Kararları (No: 2022/71 ila 110)

KURUL KARARLARI

- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 07/06/2022 Tarihli ve 10215, 10216, 10217, 10218, 10219, 10220 Sayılı Kararları

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

- Anayasa Mahkemesinin 24/3/2022 Tarihli ve E: 2021/97, K: 2022/36 Sayılı Kararı

Kirişci'den 'buğday koridoru' açıklaması: Olumlu gelişmeler olacak

Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişci, Ukraya'dan gelecek buğday hakkında açıklamalarda bulundu. Bakan Kirişci, "En son geline nokta Rusya-Ukrayna-BM ve Türkiye'nin dörtlü mekanizma olarak bu meseleyi çözmesi isteniyor. Her taraf buna olumlu bakıyor. Sayın Lavrov'da Ankara'da olacak. Onun gelişyle daha pozitif gelişmeler olacağı konusunda ön değerlendirmemiz var" ifadelerini kullandı.

Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişci, Habertürk TV'de gazetecilerin gündeme dair sorularını yanıtladı. Önümüzdeki günlerde buğday koridorunda önemli gelişmeler olacağını aktaran Bakan Kirişci, "Biz de kendi mevkidaşlarımızla görüşüyoruz Ukrayna'da. En son geline nokta Rusya-Ukrayna-BM ve Türkiye'nin dörtlü mekanizma olarak bu meseleyi çözmesi isteniyor. Her taraf buna olumlu bakıyor. Sayın Lavrov'da Ankara'da olacak. Onun gelişyle daha pozitif gelişmeler olacağı konusunda ön değerlendirmemiz var" diye konuştu...

"LAVROV'UN GELİŞİYLE OLUMLU GELİŞMELER OLACAK"

Bakan Kirişci'nin konuyla ilgili yaptığı açıklamalar şöyle:

Biz de kendi mevkidaşlarımızla görüşüyoruz Ukrayna'da. En son geline nokta Rusya-Ukrayna-BM ve Türkiye'nin dörtlü mekanizma olarak bu meseleyi çözmesi

isteniyor. Her taraf buna olumlu bakıyor. Sayın Lavrov'da Ankara'da olacak. Onun gelişiyle daha pozitif gelişmeler olacağı konusunda ön değerlendirmemiz var. 20 milyon ton olan ürünleri iki tane Ukrayna limanından, ki onlar mayınlarla korunuyor şu anda. Bu mayınların da bir kısmının temizlenerek bir koridorun açılması ve halihazırda 70'in üzerinde, ki 22'si bize ait olan gemiler. Bu gemilerin geçişine öncelikle izin verilmesi. Bu 20 milyon tonun bizim üzerimizden ticarete konu olmasını arzu ediyorlar. Ne olacak bu? Halihazırda geçen yıldan devreden bu ürüne ilave olarak, mâlum onlarda hasat sezonu Temmuz ayı. 2 ay sonra yeni mahsülleri çıkacak.

O yeni mahsuller de gündeme gelecek. Rusya'da 10 milyon ton fazlalık bekleniyor. Bu gıda krizine bir rahatlama sağlayabilecek çözüm gündeme gelecek. Bu ürün az bir şey değil. Herkesin nüfusu bizim gibi 85 milyon değil. Onlarca ülkeyi ilgilendiren bir hadise. Dolayısıyla olumlu bir gelişme olacak. Birtakım ipuçları var. Bizim mihmandarlığımızda, güvenilir mutemet ülke olarak gördükleri için, İstanbul'da bir merkez oluşturalım. Böyle bir yapının oluşturulması teklifimiz var. Buna da sıcak bakıyorlar.

"UNCULARA UCUZ BUĞDAY TEMİN ETMEYE DEVAM EDECEĞİZ"

19,5 milyon ton kendi ihtiyacımız olan un, makarna, bulgur, buğdaydan üretilecek ne varsa bunların hepsi iç tüketimimize yetecek durumda, hatta fazlası bile var. İthalat ayrı bir konu. Oradan Türkiye olarak para kazanıyoruz. Neticede toprak belediyelerin yaptıkları vardır, araziniz vardır emsalini arttırırlar. Tarım arazilerin artma imkanı yok. Tarım arazisini ikinci katına, üçüncü katına çıkaramıyoruz. Verimliliği arttırmak adına, sulama sistemleriyle arttırılmaya devam ediyor. Değerliğimiz şu; TMO özellikle hububat başta olmak üzere bitkisel üretimin Merkez Bankası. TMO'nun elinde mutlaka stok olması gerekiyor.

Bizim üreticiye 'bize getirirsen fazladan para vereceğiz' diyoruz. Ya bu şekilde alarak veya dışarıdan ithal ederek. Biz ithalat taraftarı değiliz, çünkü elimizdeki ürün bize yetiyor. 2250 TL olan müdahale alım fiyatı şimdi 7 bin 50 TL oldu. TMO alım fiyatı. Türkiye'nin kendi üretimi kendine yetiyorsa bu stoğu içeriden oluşturmaktan daha tabii daha makulü yoktur. Un fiyatları kademeli olarak arttı. En son 260 TL idi, şu anda 325 TL torbası.

TMO olarak uncuların, fırıncıların değil, uncuların ucuz buğday temini noktasında görevimizi ifa etmeye devam edeceğiz. Bu uygulamamız devam edecek. Geçen yıl kuraklık nedeniyle rekolte düşüklüğü vardı. şu anda rekolte düşüklüğü yok. Geçen yıl tüccar şunu gördü. Tarladan kaldırılan mahsülde yüzde 10-15'lik gerileme var. Ben bunu alıp depoda tutarsam para kazanırım dedi. şimdi tüccarın para kazanması sözkonusu. 9 ay boyunca bir şekilde koruyacak.

TMO Genel Müdürü Güldal: Bu yıl çok farklı bir alım kampanyası yürüteceğiz

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Genel Müdürü Ahmet Güldal, bu yıl çok farklı bir alım kampanyası yürüteceklerini belirterek, "TMO'ya ürün satan üreticilerimize buğdayda 1000 lira, arpada ise 500 lira ton başına ilave hububat alım primi verilecek." dedi.

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Genel Müdürü Ahmet Güldal, TMO'nun hububat alım fiyatlarına ilişkin değerlendirmede bulundu. Ton başına olmak üzere ekmeklik buğday için 6 bin 50 lira, makarnalık buğdayda 6 bin 500 lira ve arpada 5 bin 500 liralık alım fiyatı açıklandığını belirten Güldal, "Bu yıl çok farklı bir alım kampanyası yürüteceğiz. TMO'nun stok ihtiyacını üreticilerimizin ürünleriyle karşılamak amacıyla farklı uygulamalara gittik. Bunlardan bir tanesi, prim sistemini uygulamaya başlıyoruz. TMO'ya ürün satan üreticilerimize buğdayda 1000 lira, arpada ise 500 lira ton başına ilave hububat alım primi verilecek. Bu primi almak için üreticilerimizin bugünden itibaren 31 Ağustos'a kadar TMO'ya ürünlerini teslim etmeleri gerekmektedir. Bu primler sonbahardaki ekim döneminde üreticilerimizin hesaplarına yatırılmış olacak." diye konuştu.

Çiftçi Kayıt Sistemi'ndeki (ÇKS) üreticilere yönelik farklı bir uygulama daha yaptıkları bilgisini veren Güldal, şöyle konuştu: "ÇKS'ye kayıtlı olmak kaydıyla üreticilerimiz, sistemdeki verimin iki katına kadar ürünlerini TMO'ya teslim edebilecek. Yani ÇKS'de 30 ton buğday veya arpa üretimi görülen üreticimiz 60 tona kadar ürününün primini

TMO'dan alabilecek. Dolayısıyla bu iki uygulama da üreticilerimizin TMO'yu tercih etmeleri için önemli bir gerekçe, önemli bir teşvik."

Açıklanan fiyatların ikinci grup makarnalık ve ekmeklik buğdaylar için olduğunu vurgulayan Güldal, kaliteye de prim verdiklerini söyledi. Güldal, "Birinci grup daha kaliteli ürünlere de 100 lira fiyat uygulaması gerçekleştireceğiz." ifadesini kullandı.

TMO alımlar için hazır

Bu yıl hasat döneminin henüz yeni başladığını ve TMO'nun da alımlar için hazırlıklarını tamamladığını dile getiren Güldal, şunları kaydetti: "TMO'nun taşradaki 200 iş yerine ilave olarak 190 lisanslı depoda da çiftçilerimiz ürünleri teslim edebilecek. Personel görevlendirmelerini yaptık, alım yerlerini açtık. Çiftçilerimizin mutlaka randevu alarak gelmelerini öneriyoruz. Randevu almadan önce de ÇKS'deki kendi bilgilerini güncellemelerini, banka hesaplarını hazırlamalarını ve ürünlerini sağlıklı bir şekilde bize teslim etmelerini bekliyoruz. Eğer alım noktaları yetmez, üreticilerimiz de bize 'Bulunduğumuz yerde üretimimiz var, ürünümüz var, burada da alım yeri açılsın' derse belli bir tonaj durumunda orada da derhal biz alım merkezimizi açıp, ürünleri alabiliriz."

Lisanslı depo avantajı

Güldal, lisanslı depolara ürün verilmesinin de avantajları olduğuna işaret ederek, "Üreticiler, lisanslı depolara ürünlerini teslim etmeleri halinde yüzde 2'lik stopaj ve yüzde 2'lik SGK kesintilerinden muaf olacaklar. Ton başına 25 lira nakliye desteği ve teslim etmiş oldukları ürünlerin yüzde 75'ine kadar Ziraat Bankasından ve Tarım Kredi Kooperatiflerinden sıfır faizle 9 ay süreyle kredi kullanabilecekler." dedi.

TMO'nun enflasyonla mücadele programında görevi olduğuna dikkati çeken Güldal, gerektiğinde piyasaya müdahale edebilmek için oluşturulması gereken stokları yurt içindeki üreticilerden almak istediklerini sözlerine ekledi.

Peskov: Tahıl nakliyatı için somutlaşmış bir anlaşma yok

Kremlin Sözcüsü Dmitriy Peskov, Ukrayna'nın Odesa limanından tahıl ihracatına devam edebilmesi için bölgenin mayınlardan temizlenmesi gerektiğini belirterek, "Bu sürece dair somutlaşmış bir anlaşma yok" dedi.

Kremlin'den "(Odesadan tahıl ihracatı) Sürece dair somutlaşmış bir anlaşma yok" açıklaması geldi.

Kremlin Sözcüsü Dmitriy Peskov, başkent Moskova'da gazetecilere yaptığı açıklamada, Odesa'dan tahıl ihracatının tekrar başlatılmasına yönelik süreci değerlendirdi.

Söz konusu sürece dair Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'in çeşitli açıklamalar yaptığını anımsatan Peskov, "Putin, Ukrayna'nın limanların civarındaki mayınları temizlemesi gerektiğini söylemişti. Böylelikle, yasadışı silah sevkiyatına yönelik bizim kontrolümüzden geçen gemiler limana girip tahıl yüklenebilecekler. Bu sürece dair somutlaşmış bir anlaşma yok." şeklinde konuştu.

Peskov, Odesa'dan ayrılacak gemilerin uluslararası sulara çıkmasına destek de olabileceklerini söyleyerek, sürece dair bir takvimin de belirlenmediğini sözlerine ekledi.

Kazakistan buğdayda ihracat kotalarını uzatmayı planlıyor

Kazakistan 15 Haziran'da sona erecek buğday ve buğday unu için getirilen ihracat kotalarını 1 Eylül'e uzatmayı planlıyor.

Kazakistan buğday ve un için getirilen ihracat kotasını 1 Eylül tarihine dek uzatmayı değerlendiriyor.

Kazakistan Tarım Bakanı Yerbol Karashukev, “15 Hazirana dek geçerli olan mevcut kotalar uzatılacak. Şu anda konuyu görüşüyoruz ve kotalar büyük ihtimalle 1 Eylül tarihine dek uzatılacak” ifadelerini kullandı.

Karashukev, daha önce küresel buğday fiyatlarının yükseldiği dönemde yaptığı açıklamada ülkede ekmek fiyatlarının yükselmesini beklemediklerini söylemişti. Kazakistan şu anda yerel tacirlere 1 milyon ton buğday ve 300 bin ton buğday unu ihracatı için izin veriyor.

Kazakistan 2020 FAO verilerine göre dünyanın dokuzuncu en büyük buğday ve ikinci en büyük buğday unu ihracatçısı konumunda bulunuyor.

Rusya'nın işgali sonrası dünyanın en büyük beşinci ihracatçısı olan Ukrayna limanlarının kapanmasıyla 20 milyon tonluk buğday ülkede kalmış ve küresel bir gıda krizi riski ortaya çıkarmıştı.

Ukrayna Tarım Bakanı Mykola Soloskyi: Gıdada 'korkunç' fiyat artışı yaşanabilir

Ukrayna Tarım Bakanı Mykola Soloskyi Ukrayna limanlarındaki ablukaya son verilmezse yaz ortasına kadar gıda kaynaklarına ilişkin önemli bir baskının tüm dünyada hissedilmeye başlanacağını, zincirleme etki nedeniyle pek çok üründe korkunç (katastrofik) fiyat artışlarının görüleceğini söyledi.

Elif KARACA

Ukrayna Tarım Bakanı Mykola Soloskyi Ukrayna limanlarındaki ablukaya son verilmezse yaz ortasına kadar gıda kaynaklarına ilişkin önemli bir baskının tüm dünyada hissedilmeye başlanacağını, zincirleme etkinin pek çok üründe katastrofik fiyat artışlarına neden olacağını söyledi. DÜNYA'nın sorularını yanıtlayan Soloskyi, Birleşmiş Milletler'in ve ticaret ortakları olan ülkelerin limanlar aracılığıyla tahıl ihracatı için insani koridorlar oluşturma ihtimalleri üzerinde çalıştıklarını, ancak bu çabalarla ilgili olarak herhangi bir sonuç hakkında konuşmak için henüz çok erken olduğunu belirtti. Bu konuda göstermekte olduğu çaba ve çalışmalardan dolayı Türkiye'ye minnettar olduklarını ifade eden Soloskyi, Ukrayna limanlarının serbest hale gelmesinin bir numaralı öncelik olması gerektiğini ve bu çalışmaların olumlu sonuçlanmasını umduklarını söyledi.

Savaş Ukrayna'daki tarımsal faaliyeti nasıl etkiledi? Ülkenin işgalden etkilenmeyen Batı'sında ekim yapılabilir mi?

Her şeyden önce savaş özellikle de Ukrayna limanlarının Rusya ablukası altında olması Ukrayna tarım ürünlerinin ihracatını durdurdu. Savaş öncesinde limanlar aracılığıyla ayda yaklaşık 5 milyon ton ihracat yapıyorduk. Savaş başlamasından sonra, martta 200.000 tonun altında, nisanda yaklaşık 1,1 milyon ton, mayıs ayında ise 1,7 milyon ton ihracat gerçekleştirdik. Bu çok net olarak çiftçilerin işletme sermayesindeki azalmayı etkileyen bir durum. Savaşın kuşkusuz dünya fiyatları üzerinde daha da büyük bir etkisi oldu: dünya pazarında buğday ve mısırın fiyatı en az %20, ayçiçek yağının fiyatı ise %40 arttı. Ayrıca gelişmiş Avrupa ekonomilerinde bile gıda fiyatlarının yükselmesine neden oldu. Ancak yaşanan sıkıntılardan en büyük zararı, Ukrayna'dan sağlanan tahıl arzına bağımlı olan ve gelirlerinin yüzde 40'ından fazlasını gıdaya harcayan Asya ve Afrika ülkeleri görecektir. Ukrayna'dan tahıl ihracatıyla ilgili sorunlar çözülmezse bu ülkelerin gıda tedarikinde çok büyük sorunlarla karşı karşıya kalacaklarını belirtmemiz gerekiyor. İkincisi, Ukrayna topraklarının bir kısmı işgal nedeniyle ekim kalitesi bakımından da etkilenmiş durumda. Petrol depolarının ve diğer altyapının tahrip edilmesi de ekim mevsimini olumsuz etkiledi.

Her şeye rağmen yine de, baharda arazilerimizin yüzde 80'inden fazlasına ekim yapabildik. Yani, sadece Ukrayna'nın batısında ekim yapmadık. Ancak tohum, gübre, yabancı ot mücadele ilacı ve yakıt sıkıntılarına bağlı olarak mahsul kalitesi daha kötü olabilir. Ayrıca, işgal nedeniyle kışlık mahsulleri tam olarak hasat edemeyebiliriz. Bu durumda geçen yılın %50'si kadar, yani yaklaşık 44 milyon ton hasat bekliyoruz.

Limanlarınız Rus ablukası altındayken ihracat yapabiliyor musunuz?

Ürünlerimizi demiryolu, karayolu ve nehir limanları ile ihraç ediyoruz. Fakat bu, ayda 1,7 milyon tonun üzerinde değil, bu da savaş öncesi limanlar aracılığıyla gerçekleştirdiğimiz üç kat altında. Bu nedenle ihraç etmemiz gereken 20 milyon ton tahıl stoğumuz var. Bu geçen yılın hasatından ve buna bu yılın mahsulü de eklenecek. Deniz limanlarımız olmadan bu şartlar altında ihracat yapmamız gerekirse, dünya gıda fiyatlarına ve en çok da yoksul ülkelerin gıda ihtiyacına önemli bir darbe indirilecek. Avrupa ülkelerine kapasiteyi artırmak için her gün çalışıyoruz: gereksiz bürokrasi kaldırmak, kontrol noktalarındaki personel sayısını artırmak ve altyapıyı iyileştirmek için uğraşıyoruz. Birleşmiş Milletler'in ve ticaret ortaklarımızın limanlarımız aracılığıyla ve kuzeyde Baltık limanları yönünde tahıl ihracatı için insani koridorlar oluşturma ihtimalleri üzerinde çalıştıklarını biliyoruz. Bu çabalarla ilgili olarak herhangi bir sonuç hakkında konuşmak için henüz çok erken.

Bu sorunun çözülmesiyle ilgili olarak Türkiye'den beklentileriniz var mı?

Ukrayna tahılının ülkemizin limanlarından ihraç edilebilmesi amacıyla bir insani koridor oluşturulması konusunda gösterilen çaba ve çalışmalarından dolayı Türkiye'ye minnettarız. Ukrayna limanlarının serbest hale gelmesi bir numaralı önceliktir ve bu doğrultuda yürütülen çalışmaların olumlu sonuçlanmasını umuyoruz.

Depolarınızda toplam ne kadar buğday ve tarım ürünü bekliyor?

Ukrayna limanlarının ablukası nedeniyle, 20 milyon tondan fazla tahıl ve bakliyat ile 5 milyon yağlı tohum ürünü dünya pazarına giremiyor. Bunlar sadece 2021'in hasadına ait. Buna hasadı temmuzda başlayacak ürünler de eklenecek ve ihracat konusu daha vahim bir hal alacak.

Sizce Ukrayna'daki savaş dünya gıda fiyatlarını ve küresel enflasyonu nasıl etkileyecek?

Her şey bir dizi faktöre bağlı. Birincisi savaşın ne kadar süreceği, ikincisi Ukrayna'nın tarım sektörüne ne kadar zarar vereceği ve üçüncü olarak da ülkemizin limanlarındaki engellerin ne kadar süre devam edeceği. Ukrayna'da Şubat'ta başlayan işgalin ardından buğday fiyatları kısa zamanda 13 yıldan uzun bir sürenin en yüksek seviyesine ulaştı ve bu tüm dünyada enflasyonun artmasına neden oldu. Bu nedenle, Ukrayna limanlarının ablukasına son verilmezse yaz ortasına kadar gıda kaynaklarına ilişkin önemli bir baskı tüm dünyada hissedilmeye başlanacak. Tahıl fiyatlarının yanı sıra ekmekten et ürünlerine kadar tüm gıda malzemelerinde fiyat artışları söz konusu olacak. Ukrayna ayçiçek yağı, arpa, mısır, buğday gibi tahıl ürünlerinde üretim ve ihracat bakımından dünya lideri olduğu için; bu durumun değişmesi ve yerinin başka küresel tedarikçiler tarafından doldurulması mümkün olmadığından, bu zincirleme etki katastrofik fiyat artışlarına, akut kıtlıklara ve gıda güvenliği olmayan ülkelerde açlığa neden olacak.

Hububatta yıl sonu ihracat hedefinin yarısına ilk 5 ayda ulaşıldı

Hububat, bakliyat, yağlı tohumlar ve mamulleri sektörünün bu yılın ilk 5 ayında 4,46 milyar dolar ihracat yaptığını belirten İHBİR Yönetim Kurulu Başkanı Kazım Taycı, 9 milyar dolarlık yıl sonu hedefinin yarısına ulaştıklarını söyledi.

İstanbul Hububat Bakliyat Yağlı Tohumlar ve Mamulleri İhracatçıları Birliği (İHBİR), hububat sektörü ihracat rakamlarını açıkladı. Buna göre, İHBİR'in 2022 yılı Mayıs ayı ihracatı, geçen yılın aynı ayına kıyasla yüzde 15,75 artışla 223,1 milyon dolara ulaştı.

Hububat sektörünün Türkiye geneli mayıs ayı ihracatı ise, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 43,41 artışla 874,4 milyon dolara ulaştı. İlk beş aydaki ihracat da yüzde 32,2 artışla 4,46 milyar dolar olarak gerçekleşti. Böylece sektörün sene sonu için hedeflediği 9 milyar dolarlık ihracatın yarısına ilke beş ayda ulaşılmış oldu.

En fazla ihracatı ABD'ye

İHBİR'in Mayıs ayında en çok ihracat gerçekleştirdiği ilk 3 ülke ABD, Irak ve Tunus olarak sıralandı. Birlik, ABD'ye yüzde 22,27 artışla 22,3 milyon dolar, Irak'a yüzde 54,8 artışla 15,3 milyon dolar, Tunus'a da yüzde 5 bin artışla 10,4 milyon dolar ihracat yaptı.

Ocak-Mayıs döneminde ise İHBİR'in en çok ihracat gerçekleştirdiği ilk üç ülke 298,6 milyon dolarla ABD, 194,6 milyon dolarla Irak ve 114,2 milyon dolarla Almanya oldu.

Mal grupları olarak bakıldığında en fazla ihracat şeker ve şeker mamullerinde gerçekleşirken, onu diğer gıda müstahzarları ve pastacılık ürünleri takip etti.

Türkiye geneli hububat sektörü ihracatında ise hem Mayıs ayında hem de Ocak-Mayıs döneminde ilk sırada Irak yer aldı. Sektör Irak'a beş ayda yüzde 43 artışla 1,97 milyar ihracat gerçekleştirirken, toplam ihracat içerisindeki payı yüzde 19,25 oldu. Irak'ı 658,5 milyon dolar ihracatla Birleşik Devletler ve 580,6 milyon dolarla Suriye izledi.

Bu dönemde hububat sektörünün en fazla ihracat yaptığı ürün grubu 2,35 milyar dolarla pastacılık ürünleri oldu. Değirmencilik ürünlerinin ihracatı 1,9 milyar dolar, bitkisel yağ ihracatı da 1,7 milyar dolar olarak gerçekleşti.

“Sektörün ihracatını çok daha yükseklerle çekebiliriz”

Rakamları değerlendiren İHBİR Yönetim Kurulu Başkanı Kazım Taycı, sektörün ihracatta da hızlı bir ivmeyle yoluna devam ettiğini söyledi. Hububat sektörünün Türkiye geneli ihracatının ilk beş ayda 9 milyar dolarlık yıl sonu hedefinin yarısına ulaştığına işaret eden Taycı, “Dünyada güçlü bir talep ve bizim sektörümüz için de fırsatlar var. Özellikle şimdiye kadar fazla giremediğimiz Asya ve Latin Amerika pazarı için özel çalışmalar yapacağız. Çin, Kore ve Japonya gibi pazarlarda tutunmayı başarırsak sektörün ihracatını çok daha yükseklerle çekebiliriz.” ifadelerini kullandı.

Buğday krizine karşı, başka ülkelerden arazi kiralama önerisi

Gaziantep'te düzenlenen "Gıda Krizi ve Gelecek" konulu panelde, küresel buğday stoklarının kırmızı alarm verdiğine dikkat çekildi. TABADER Başkanı Prof. Dr. Mustafa Bayram, Türkiye'de hububat ve bakliyat ihtiyacını karşılamaya yeterli arazi olmadığı için başka ülkelerden arazi kiralanması gerektiğini söyledi.

Talip ÖZTÜRK

Gaziantep Sanayi Odası (GSO), Gaziantep Ticaret Borsası (GTB) ve Gaziantep Genç İş İnsanları Derneği (GAGİAD) iş birliğinde düzenlenen "Gıda Krizi ve Gelecek" konulu panelde paneller gıda krizi ve geleceği konuşuldu. Gıdanın, dünyanın ortak sorunu olduğuna dikkat çekilen etkinlikte, önümüzde 10 yılda gıda fiyatlarının sürekli artacağına dikkat çekildi. Küresel buğday stoklarının kırmızı alarm verildiği de ifade edilirken, buna çözüm olarak diğer ülkelerde arazi kiralama yoluyla ülkenin tarımsal ürün ihtiyacının karşılanabileceği önerisinde bulunuldu. Öneri; panelin konuşmacısı olan Tahıl ve Bakliyat İşleme Teknolojileri, Depolama ve Analiz Sistemleri Derneği (TABADER) Başkanı Prof. Dr. Mustafa Bayram'dan geldi. Bayram, Türkiye'de ekilebilecek tarım arazilerinin ihtiyaç duyulan hububat ve bakliyat için yetersiz olduğunu kaydetti. Bayram, Türkiye'nin ilerleyen dönemlerde oluşabilecek bir gıda krizinden minimum düzeyde etkilenmesi için uygun ülkelerde arazi kiralarak hububat ve bakliyat üretimi yapmasını önererek, "Bu sayede uluslararası pazara bağımlılığımızı azaltmış oluruz" dedi.

“Kendi kaderimizi kendimiz tayin etmeliyiz”

Gaziantep merkezli Karkas Çiftliği'nin katkılarıyla Şehitkamil Sanat Merkezi'nde (ŞSM) düzenlenen panele Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin, Oğuzeli Belediye Başkanı Mehmet Sait Kılıç, GSO Yönetim Kurulu Başkanı Adnan Ünverdi, GTB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Akıncı, GAGİAD Yönetim Kurulu Başkanı Cihan Koçer, kamu kurum ve kuruluşlarının yetkilileri, sektör ve firma temsilcileri ile davetliler katıldı.

Panelden önce açılışta konuşan GSO Başkanı Adnan Ünverdi, gıda güvencesi ve gıda güvenliğinin bugün tüm dünyanın ortak ve en büyük sorunu haline geldiğini söyledi. Pandemi döneminde yaşanan sıkıntıların ardından Ukrayna-Rusya savaşının da gıda arzı konusunda sıkıntıyı büyütmeyle birlikte bu süreci daha da hızlandırdığını anlatan Ünverdi, Sanayi 4.0'ın yaşandığı bu çağda, akıllı sanayi ve akıllı tarımın devreye alınmasının büyük önem taşıdığını, akıllı sanayi ile karbon salınımının azaltılarak doğaya duyarlı üretimin yapılabileceğini ve akıllı tarım ile Anadolu'nun zengin topraklarından en verimle şekilde faydalanılabileceğini belirtti.

GTB Başkanı Mehmet Akıncı da, gıda güvenliğini tehdit eden en önemli unsurların insan eliyle oluşturulan yanlışlar silsilesi olduğuna dikkat çekti. Dünyanın tahıl ambarları olarak adlandırılan iki ülkenin savaşının adeta küresel gıda krizini tetiklediğini ifade eden Akıncı, “Savaş nedeniyle hububat ve yağlı tohumlar başta olmak üzere tarımsal ürünlerle ilgili dünya genelinde bir sıkıntı yaşanıyor. Bu sıkıntılar etkisini her geçen gün daha da artırıyor. Şu an küresel buğday stokları kırmızı alarm veriyor. Dünyanın ‘Buğday Savaşı’ kavramını tartıştığı bu dönemde, ülke olarak gıda ve tarımda kaderimizi kendimiz tayin etmek için tarladaki çiftçiden son tüketiciye kadar sektörün içinde yer alan tüm aktörlere çok büyük görevler düşmekte” diye konuştu.

GAGİAD Başkanı Cihan Koçer ise Günümüz dünyasında tüm dünya ülkelerinin gündeminin en önemli konusunun gıda olduğunu, mevcut durumun devam etmesi halinde bu tehdidin gelecekte artarak ciddi bir soruna dönüşebileceğini dile getirdi. Büyükşehir Belediye Başkanı Fatma Şahin de Gıda krizine karşı kim, ‘birlikten kuvvet doğar’ anlayışı ile hareket ederse şehrini, ülkesini ve dünyayı o kurtarır. Bizim de bu anlayış ile hareket etmemiz gerekiyor” dedi.

"Gıda fiyatları daha da artacak"

Açılış konuşmalarının ardından yapılan panelin konuşmacısı olan Prof. Dr. Mustafa Bayram, tarım ve gıdanın farklı konular olduğunu ikisi için ayrı politikalar ortaya konulması gerektiğini belirtti. Bayram, moderatörlüğünü Tarım Gazetecileri ve Yazarları Derneği (TAGYAD) Başkanı İsmail Uğural'ın üstlendiği panelde, gıda krizi sorununun çözümünün globalde değil lokalde olduğuna vurgu yaparak, “2030'a kadar gıda sistemi değişecek. Bu sürede gıdayı daha pahalı yiyeceğiz” dedi. Prof. Dr. Ahmet Şahinöz de ülke olarak gıda güvencesini kaybettiğimizi belirterek, dışa bağımlı hale geldiğini ifade etti. FAO Türkiye Temsilci Yardımcısı Dr. Ayşegül Selişik,

sürdürülebilir tarım için kurumsallığın ve bilincin üst düzeyde olması gerektiğini ve bunların yanında yöneten bir akla ihtiyaç olduğunu söyledi. Selışık, sürdürülebilir tarımın verimlilik, karlılık ve istihdam sağlayabileceğini, bütün bunları yapabilen bir sisteme geçildiğinde başarıyla ancak o zaman ulaşılabilceğine vurgu yaptı.

Hisarcıklioğlu: Türkiye Ürün İhtisas Borsası 19 milyar lira işlem hacmine ulaştı

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı Rifat Hisarcıklioğlu, Türkiye Ürün İhtisas Borsasının geçen yıl 19 milyar lira işlem hacmine ulaştığını söyledi.

Hisarcıklioğlu, Eskişehir Ticaret Borsası İstişare Toplantısı'ndaki konuşmasında yeni bir dönemin başladığını, bu yeni dönemde de özellikle tarım ve hayvancılık ticaretiyle uğraşanlara büyük görev düştüğünü belirtti.

Dünyanın geleceğinin tarımda ve hayvancılıkta olduğunu ifade eden Hisarcıklioğlu, şöyle konuştu:

"Bu pandemi ve Rusya-Ukrayna savaşıyla niye tarımın, niye hayvancılığın çok önemli olduğunu bütün dünya öğrendi. Şimdi bütün dünya tarım ve hayvancılığa döndü. Allah bize müthiş bir coğrafya vermiş. Sizler de bunu değerlendiriyorsunuz. Bakınız her yıl dünya nüfusu bir Türkiye kadar artıyor. Son 10 yılda dünya nüfusu 7 milyar... 500 milyon kişi, az gelirli gruptan orta gelirli gruba geldi. Orta gelirli gruba geçmesi demek köyden şehre göç demek. Son 10 yıla bakın. Dünyada en çok fiyatı artan ürünler hangisi diye baksanız son 10 yılda en çok fiyatı artan ürünler tarım ürünleridir. Onun için doğru sektöredesiniz. Allah bu sektörün yokluğunu kimseye göstermesin."

"Kamyonun üstüne buğdayı koy da fabrika fabrika gezdir işi bitiyor"

Hisarcıklioğlu, Toprak Mahsulleri Ofisi ile beraber TOBB Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk AŞ'yi (LİDAŞ) kurduklarını anımsatarak, şunları kaydetti:

"Lisanslı depoculuğu kurduk. Burada da 2005 yılında ektiğimiz tohum tuttu. 2005 yılında biz ilk söylemeye başladık. Bugün 8 bölgede 408 bin tonluk bir kapasiteye ulaştık, lisanslı depoculukta. 2019'da Türkiye Ürün İhtisas Borsamız TÜRİB faaliyete geçti. Yani artık bizim kendi ürünlerimizin fiyatının belirlendiği yer bizim borsa oldu. Türkiye Ürün İhtisas Borsası, geçen yıl 19 milyar lira işlem hacmine ulaştı. Bu yıl da hızla artıyor. Önümüzdeki yıl da artacak. Yani artık kamyonun üstüne buğdayı koy da fabrika fabrika gezdir işi bitiyor. Bitti."

Eskişehir Ticaret Borsasında Türkiye'ye kazandırılan iki önemli sistemin olduğunu aktaran Hisarcıklioğlu, şu değerlendirmelerde bulundu:

"Bunlardan bir tanesi elektronik satış salonu sistemi. Eskişehir Ticaret Borsamız son teknolojiyle donatılmış elektronik satış salonunu hizmete almış durumda. Üreticilerin ürününe aynı anda 50 alıcı teklif verebiliyor. Bu, rekabeti de getiriyor. Hem burada tüccar aldanmıyor, aldatmıyor hem üretici aldanmıyor, aldatmıyor hem de sanayici... Yani üçünün de menfaati vardır. Eskişehir Ticaret Borsamızın kurduğu laboratuvarla da artık alıcı aldığı ürünün kalitesini biliyor. Üreticinin ürününe fiyat verirken, ona göre fiyat veriliyor. Bugün Türkiye'de 25 yetkili sınıflandırıcı laboratuvar var. Bunlardan biri de artık Eskişehir Ticaret Borsamız. En önemli şeylerden bir tanesi de lisanslı depoculuk sistemiydi. İşte artık hasat döneminde satmanıza gerek yok. İstedığınız zaman satabiliyorsunuz. 50 bin tonluk lisanslı depo yakın zamanda sizlerin hizmetinizde olacak inşallah. Eskişehir Ticaret Borsamız buna da öncülük yapıyor."

Hayat pahalılığı arttı, alım gücü düştü: İşçinin sepeti 4 ayda yüzde 24 azaldı

TÜİK'in mayıs ayında yıllık bazda enflasyonu yüzde 74 açıklamasının ardından hayat pahalılığı artmaya devam ediyor. Böylelikle alım gücü de düşüyor. Ocak ayında maaşlara yapılan zam giderek eridi. Ocak ayında gıda alışverişine 100 lira veren bir kişi mayıs ayında aynı sepete 131 lira ödedi. Ücretle çalışan kişilerin satın aldığı gıda miktarı son 4 ayda yüzde 24 azalma gösterdi.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun geçtiğimiz günlerde yıllık bazda enflasyonu mayıs ayında yüzde 74 olarak açıkladı. Bu oran gıda ve alkolsüz içeceklerde yüzde 92'ye kadar yükseldi. Ocak ayında maaşlarına zam yapılan işçi, memur ve asgari ücretlilerin alım gücü hayat pahalılığından dolayı eriyor. Ocak ayında gıda alışverişine 100 TL ödeyen bir kişi aynı sepet için Mayıs ayında 131 lira ödeme yaptı. Ücretle çalışan kişilerin satın alabildiği gıda miktarı böylece son 4 ayda yüzde 24 azaldı.

Euronews'in **haberine** göre, akaryakıt ve ulaştırma verileri ise daha çok dikkat çekiyor. Memur ve emekliler temmuz ayında enflasyon farkı alacak. Ancak senede bir kez zam alan asgari ücretliler ve diğer işçiler ise zor durumda kaldı.

Peki, 2022 yılında alım gücü gıda, akaryakıt, ulaştırma gibi farklı alanlarda ne kadar geriledi?

TÜİK'in açıkladığı resmi veriler üzerinden giderek artan hayat pahalılığı ve düşen alım gücünü inceledik. Asgari ücret 1 Ocak 2022'de yüzde 51 artışla 2 bin 826 liradan 4 bin 253 TL'ye yükseldi. Ancak enflasyon da son 20 senede en yüksek seviyeleri gördü. Halkı en çok ilgilendiren ise mutfak masrafları. Mayıs ayı itibariyle son bir senede gıda ve alkolsüz içeceklerin fiyatı yüzde 92 yükseldi. Farklı gıda maddelerini inceleyerek mutfak giderlerinin ne kadar arttığına bakalım.

ENFLASYON GIDA SEPETİNİN YÜZDE 24'ÜNÜ 4 AYDA ALIP GÖTÜRDÜ

Ocak 2022'de asgari ücretle birlikte diğer ürünlerin fiyatını 100'e eşitliyoruz ve mayıs ayında ne durumda olduklarına bakıyoruz. Asgari ücrete zam gelmediği için hala 100 puanda duruyor. Gıda fiyatları ise 131 puan. Yani, ocak ayında 100 liraya satın alınabilen gıda sepeti mayıs ayında 131 liraya alınıyor.

Ocak ayında 100 TL ile 100 birim gıda satın alabilen asgari ücretli mayıs ayında 76,3 birim gıda alabiliyor. Böylece enflasyon gıda sepetinin yüzde 24'ünü 4 ayda alıp götürdü.

Bu durum sadece asgari ücretliler için değil; memur ve emekliler de dahil ücretle çalışan tüm işçiler için geçerli. Memur ve emekliler temmuzda enflasyon farkı alabilecek ancak yılda bir kez zam alan diğer ücretliler yılbaşına kadar beklemek zorunda kalacak.

Ocak 2022'de fiyatları 100 TL olarak kabul ettiğimizde diğer ürünlerin mayıs ayı fiyatı ise şöyle oldu: et 144; balık 140; süt, peynir ve yumurta 116, meyveler 151, sebzeler 129 ve şeker 159.

ASGARİ ÜCRETE YAPILAN YÜZDE 51 ZAM KISA SÜREDE ERİDİ

Peki, Ocak 2022'de asgari ücrete yapılan yüzde 51 zam gıdada alım gücünü 2021 yılına göre ne kadar arttırdı? Bu kez asgari ücret ile gıda fiyat endeksini Ocak 2021'de 100'e eşitliyoruz. Yani, asgari ücreti 100 TL varsayıyoruz ve bununla 100 birim gıda alabiliyoruz. Asgari ücret yıl içinde değişmediği için sene sonuna kadar 100'de kalıyor. Ancak TÜİK'in açıkladığı enflasyondan dolayı satın alınabilen gıda miktarı giderek düşüyor ve Aralık 2021'de 71 birime kadar geriliyor.

Ocak 2022'de yüzde 51 zammın ardından asgari ücret 151 lira oluyor, ancak gıda fiyatı 157'ye yükselmiş durumda. Yani, ocak ayındaki tarihi zam oranına rağmen asgari ücretli bir sene önce aldığı kadar gıda alamıyor. Ocak 2021'de 100 birim alırken Ocak 2022'de 96 birim alabiliyor. Mayıs 2022'de ise bu miktar 73'e kadar düşüyor.

OCAKTA 100 LİRAYA DOLAN DEPO MAYIS'TA 150'YE DOLDU

Halkın alım gücü enerjide daha fazla düştü. Ocak 2022'de asgari ücret ve enerji ürünlerinin fiyatlarını 100'e eşitlediğimiz zaman mayıs ayında şu durum ortaya çıkıyor: Asgari ücret hala 100 iken, ulaştırma ücreti 129'a; doğal gaz 133'e ve kişisel

ulaştırma araçlarının yakıt ve yağları 150'ye yükseldi. Yani ocak ayında 100 TL'ye dolan bir depo mayıs ayında 150 liraya doldu.

Öte yandan elektrik fiyatı ise aynı dönemde 100'den 86'ya geriledi.

BİR MAAŞLA ALINAN AKARYAKIT 4 AYDA YÜZDE 33 AZALDI

Ocak ayında asgari ücretle 100 birim akaryakıt alınırken bu miktar mayıs ayında 66,7 birime kadar geriledi. Bu da asgari ücretle alınan akaryakıt miktarının 4 ayda yüzde 33 azaldığını gösteriyor. Bu hesaplama sadece asgari ücret için geçerli değil. Sabit maaşla çalışan ve Şubat-Mayıs arasında zam almayan tüm ücretliler için geçerli.

Temmuz ayında memur ve emekliler enflasyon farkı alacak ancak asgari ücrete zam gelip gelmeyeceğı merakla bekleniyor. Bunun dışında asgari ücretten daha yüksek maaş alan işçiler de var. Onların durumu da bilinmiyor.

Hazine'den rekor nakit fazlası

Hazine mayısta 149,2 milyar TL ile rekor nakit fazlası verdi. Önceki ay 43,7 milyar lira açık oluşmuştu.

Hazine nakit dengesi, mayısta 149 milyar 233 milyon lira fazla verdi.

Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati, geçen ay ve ocak-mayıs döneminde nakit dengesinin fazla vermesinin uygulanan mali disiplinin somut bir göstergesi olduğunu bildirdi.

Nebati, sosyal medya hesabından, Hazine nakit gerçekleştirmelerine ilişkin değerlendirmede bulundu.

Bütçe sonuçlarının öncü göstergesi olan Hazine nakit dengesinin mayısta 149,2 milyar lira fazla verdiğini belirten Bakan Nebati, "Özellikle bütçe gelirlerindeki olumlu performansın neticesinde ocak-mayıs dönemi nakit fazlası ise 82,4 milyar lira olarak gerçekleşmiştir. Bu sonuçlar uyguladığımız mali disiplinin somut bir göstergesidir. Mali disiplinden taviz vermeden kamu maliyesindeki sağlam duruşumuzu kararlılıkla sürdürmeye devam edeceğiz." ifadesini kullandı.

BOTAŞ: Tuz Gölü gaz depolama kapasitesini artıracak zengin yapı tespit ettik

Boru Hatları ile Petrol Taşıma AŞ (BOTAŞ) Genel Müdürü Burhan Özcan, Tuz Gölü Doğal Gaz Depolama Tesis'i'nin depolama kapasitesini 15 milyar metreküpe çıkarabilecek, jeolojik anlamda zengin ve güzel bir yapı tespit ettiklerini söyledi.

BOTAŞ'ın 2019 ve 2020 yılı bilanço ve netice hesapları TBMM Kamu İktisadi Teşebbüsleri (KİT) Komisyonunda görüşüldü.

Özcan, burada yaptığı konuşmada, BOTAŞ'ın, 19 bin kilometreyi aşan doğalgaz iletim sistemine sahip olduğunu, enerjinin güvenliğini sağlamaya yönelik stratejik alt yapının oluşturulduğunu söyledi.

Türkiye'deki doğalgaz abone sayısının arttığına işaret eden Özcan, şöyle konuştu:

"2017'de 13 milyon abonemiz varken, mevcut durumda 18,8 milyon abone sayısına ulaşıldı. 81 ilin tamamına doğalgazı götürdük. Şu an itibarıyla 649 yerleşim yerine doğalgazı ulaştırdık. Temel hedefimiz 2023'te 835 merkeze doğalgazı ulaştırmak. Buna ulaşmak için kademeli bir yatırım çalışmamız söz konusu. Bunların yanında, ulaşılan abone sayısı ile 39,6 milyon ton karbon emisyonunu azaltmış durumdayız. Bu durum, çevresel ve ekonomik katkı olarak değerlendirilebilir."

"İlave depolama kapasitesi doğalgazda gücümüze güç katacak"

Özcan, Türkiye'nin doğalgaz depolama faaliyetleri kapsamında alt yapı çalışmalarına hız kesmeden devam ettiklerini belirterek, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Tuz Gölü Doğal Gaz Depolama Tesis'i'nde birinci etap çalışmaları bitti. Tuz Gölü depolama sahalarımız aktif olarak faaliyet gösteriyor. Bu tesisin, mevcut depolama tesislerinden bir farkı da doğalgaz alt yapımıza ciddi anlamda esneklik kazandırıyor. Kamuoyunda, 'doğalgaz depoları ne durumda? Sisteme ne kadar gaz verebiliyor?' soruları soruldu. Tuz Gölü bu soruların sorulduğu dönemde bize ciddi anlamda katkı sağladı. 2017'de 350 milyon metreküp olan kapasite, bugün itibarıyla 1 milyar metreküpü aşan bir katkı sağladı. Tuz Gölü depolama tesisinde, kış dönemi içinde birkaç defa doldurma ve boşaltma işlemleri gerçekleştirildi. Eski doğalgaz havzalarında bu işlemi yapıyor olsaydık, doğalgaza ihtiyaç durumunda hızlı ve etkili bir reaksiyon veremezdik. Bu tesislerde ise birkaç gün içinde depolarda ciddi bir şekilde kapasite artışı sağlayıp, akabinde de sisteme gaz verme kabiliyetini artırmanın imkanını yaşamış olduk. Tuz Gölü depolama tesisimizdeki 2023 hedefimiz kısmetse 5,4 milyar metreküp kapasitesine çıkarmak. Ayrıca ilk defa olarak depolama kapasitesini 15 milyar metreküpe çıkaracağımız jeolojik çalışmanın haberini vermek istiyorum. Alt yapı oluşturmuştuk. Hirfanlı Barajı'ndan tatlı suyumuzu getirmiştik. Bu tatlı suyla beraber, tuz sahasında kavern üretmeye devam edebileceğimiz jeolojik anlamda çok zengin güzel bir yapıyı tespit etmiş durumdayız. İkinci bir sabit yatırım yapmaksızın, buradaki depolama kabiliyetimizi 15 milyar metreküpe çıkarmış olacağız. Ülkemizin toplamda minimum yüzde 20'lik depolama kapasitesini elde etmesine yardımcı olacağız. Ülkemizde, yaz-kış dönemlerinde mevsimsel ihtiyaç farklılıklarından dolayı ilave depolama kapasitesinin sistemimize dahil olması, doğalgazda gücümüze güç katacak."

Gazlaştırma kapasitesini artırma hedefi

Özcan, geçen iki yıl boyunca küresel salgın sebebiyle doğalgaz sektöründe planlı bakımların tamamlanamadığını, yatırımların yarıda kaldığını, Avrupa başta olmak üzere bir çok ülkenin depolama kapasitesinde azalmalar yaşandığını anlattı.

Bu durumun küresel anlamda yüksek doğalgaz fiyatlarına yol açtığını anımsatan Özcan, "Avrupa, Rusya-Ukrayna savaşı, salgın gibi sebeplerle yeni yatırım kararları aldı, 10 yeni doğalgaz tesisi inşa edecek. Bizim 5 yıl öncesinde aldığımız kararlara benzer kararlar bunlar. Nitekim biz de yıllık gazlaştırma kapasitemizi 34 milyon metreküpten 133 milyon, akabinde de 155 milyon metreküplere çıkarmayı hedefliyoruz." değerlendirmesinde bulundu.

Özcan, petrol ve doğalgaz boru hatları için yerli ve milli, merkezi kontrol ve veri toplama sistemi olan SCADA'nın, Batman-Dört Yol Ham Petrol Boru Hattı'nda devreye alındığını sözlerine ekledi.

Görüş ve önerilerin sunulmasından sonra BOTAŞ'ın 2019 ve 2020 yılı bilanço ve netice hesapları ibra edildi.

3600 ek gösterge düzenlemesinin detayları belli oldu

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, 5,3 milyon memur ve memur emeklisini kapsayan 3600 ek gösterge düzenlemesinin detayları ile emekli aylığı ve ikramiyelerinde oluşturacağı farklara ilişkin tabloyu yayımladı.

Bakanlıktan yapılan açıklamaya göre düzenleme, kamu görevlilerinin çalışma sistemindeki sorunların giderilmesi ve adalet duygusunun pekiştirilmesi amacıyla hazırlandı, 5,3 milyon memur ve memur emeklisini düzenlemeden yararlanacak.

Düzenlemeyle ek gösterge sistemi, memurların kadro unvanı/derecesi, hizmet sınıfı, görevin önemi, sorumluluk düzeyi, hiyerarşik konumu ve eğitim durumu esas alınarak belirlenecek.

Ek gösterge, 2008 öncesi göreve başlayan memurların emekli ikramiyesi ile emekli aylıklarını, 2008 sonrası göreve başlayanların ise sadece emekli ikramiyelerini etkileyecek.

Tüm memurların ek göstergelerine 600 puan eklenecek

Düzenlemeyle, birinci derece memur olmak kaydıyla tüm öğretmenlerin, 2 yıl ve üzeri yükseköğrenim mezunu polislerin, alan sınırlaması olmaksızın 4 yıllık yükseköğrenim mezunu sağlık çalışanları ile din görevlilerinin ek göstergeleri 3600'e yükseltilecek. Avukat, il müdürü, ilçe müftüsü, bekçi, uzman erbaş/jandarma, matematikçi, istatistikçi gibi 3000 ek göstergeli tüm kamu görevlilerinin ve yüksek yargıdaki müdürlerin ek göstergeleri de 3600'e çıkarılacak.

Daha önce ek göstergeden yararlanmayan yardımcı hizmetler sınıfı da ek göstergeden faydalandırılarak tüm memurlara ilave 600 puan verilecek.

Genel müdür yardımcılarının ek göstergeleri 3600'den 4400'e, il müdür yardımcısı, şube müdürü ve ilçe müdürü gibi yöneticilerinin ek göstergeleri de 2200'den 3000'e yükseltilecek.

Emekli ikramiyelerindeki artış 50 bin lirayı bulacak

Ek göstergesi 3600'e çıkan ve 30 yıllık hizmeti olan bir memurun emekli aylığı 1234-1391 lira, emekli ikramiyesi ise 44 bin 500-50 bin 150 lira arasında artacak.

Birinci derece ve 3000 ek göstergeli öğretmen, sağlık çalışanının ve din görevlisinin emekli aylığı 5 bin 627 liradan 6 bin 861 liraya, emekli ikramiyesi ise 202 bin 909 liradan 247 bin 408 liraya yükselecek. Böylece söz konusu kamu görevlilerinin emekli aylıkları ile ikramiyeleri yüzde 22 artacak.

Polisler de yüzde 22'lik artıştan yararlanacak ve emekli aylıkları 5 bin 727 liradan 6 bin 961 liraya, emekli ikramiyeleri ise 202 bin 909 liradan 247 bin 408 liraya ulaşacak.

2200 ek göstergeli, 4 yıllık yükseköğrenim mezunu hemşire ve din görevlileri ise yüzde 25 artışla emekli aylıklarında 1391 lira, emekli ikramiyelerinde 50 bin 150 lira ilave ödeme alacak.

Ek gösterge artışlarına bağlı olarak emekli aylıklarında oluşan artışlar, emekli devlet memurlarının aylıklarına da yansıtılacak.

Ek gösterge artışına bağlı olarak yükselecek emekli aylığı ve emekli ikramiyesi tutarları, yürürlükteki katsayılara göre hesaplandı. Emekli aylığı ve ikramiyeleri, gelecek ay ve 2023'ün ocak ayında memur maaşlarına yapılacak zamlarla daha da artacak.

Meslek gruplarının ek gösterge artışına yönelik düzenlemeler 1994'ten bu yana sınırlı kalmıştı.

Öğretmen, polis, sağlık çalışanı ve din görevlilerinin ek göstergelerinin 3000'den 3600'e yükseltilmesi sözü verilmesine karşın düzenlemenin kapsamı tüm memurları içerecek şekilde genişletildi.

Emekli aylığı ve ikramiyelerindeki farklar tabloda gösterildi

Bakanlık, birinci derece ve 30 yıl hizmeti olan devlet memurlarını esas alarak ek gösterge artışının bazı unvanların emekli aylık ve ikramiyelerine etkisine ilişkin tablo da hazırladı.

UNVAN	MEVCUT DURUM			YENİ DURUM			FARK	
	EK GÖSTERGE	EMEKLİ AYLIĞI (₺)	EMEKLİ İKRAMİYESİ (₺)	EK GÖSTERGE	EMEKLİ AYLIĞI (₺)	EMEKLİ İKRAMİYESİ (₺)	EMEKLİ AYLIĞI FARKI (₺)	EMEKLİ İKRAMİYESİ FARKI (₺)
VALİ	7600	16.049	322.632	7800	16.088	324.045	39	1.413
GENEL MÜDÜR	6400	14.217	300.736	7000	14.335	304.974	118	4.238
1. SINIF MÜLKİ İDARE AMİRİ	5800	11.582	276.368	6400	11.700	280.606	118	4.238
MİLLİ KÜTÜPHANE BAŞKANI	4800	10.407	269.304	5400	10.525	273.542	118	4.238
GENEL MÜDÜR YARDIMCISI	3600	9.800	247.408	4400	9.956	253.059	156	5.651
DAİRE BAŞKANI	3600	9.310	247.408	4200	9.428	251.646	118	4.238
KARİYER UZMAN	3600	9.310	247.408	4200	9.428	251.646	118	4.238
MÜHENDİS	3600	6.861	247.408	4200	6.979	251.646	118	4.238
AVUKAT	3000	5.627	202.909	3600	6.861	247.408	1.234	44.499
BEKÇİ	3000	5.727	202.909	3600	6.961	247.408	1.234	44.499
UZMAN ERBAŞ/JANDARMA	3000	5.727	202.909	3600	6.961	247.408	1.234	44.499
TEKNİK HİZMETLER (MAT., İST. VS)	3000	5.627	202.909	3600	6.861	247.408	1.234	44.499
ÖĞRETMEN	3000	5.627	202.909	3600	6.861	247.408	1.234	44.499
POLİS	3000	5.727	202.909	3600	6.961	247.408	1.234	44.499
HEMŞİRE (ALANINDA 4 YILLIK YÜKSEKÖĞRENİM MEZUNU)	3000	5.627	202.909	3600	6.861	247.408	1.234	44.499
DİN GÖR.(ALANINDA 4 YILLIK YÜKSEKÖĞRENİM MEZUNU)	3000	5.627	202.909	3600	6.861	247.408	1.234	44.499
HEMŞİRE (4 YILLIK YÜKSEKÖĞRENİM MEZUNU)	2200	5.471	197.258	3600	6.861	247.408	1.391	50.150
DİN GÖR. (4 YILLIK YÜKSEKÖĞRENİM MEZUNU)	2200	5.471	197.258	3600	6.861	247.408	1.391	50.150
ŞUBE MÜDÜRÜ	2200	5.471	197.258	3000	5.627	202.909	156	5.651
İL MÜD. YRD., İLÇE MÜD.	2200	5.471	197.258	3000	5.627	202.909	156	5.651
ŞEF	2200	5.471	197.258	2800	5.589	201.496	118	4.238
MEMUR	2200	5.471	197.258	2800	5.589	201.496	118	4.238
LİSE VE ALTI ÖĞRENİMLİ MEMURLAR	1500	4.775	172.183	2100	4.893	176.421	118	4.238

NOT: 1. dereceli, 30 yıl hizmeti olan devlet memurları esas alınmıştır.

Kılıçdaroğlu: TÜİK'e müdahale ediyorlar

Partisinin Meclis grup toplantısında konuşan CHP lideri Kılıçdaroğlu, Ukrayna-Rusya savaşını hatırlatarak, "Enflasyon Ukrayna'da yüzde 16,4, Rusya'da yüzde 17,8. TÜİK'in baskılardan sonra açıkladığı oran ise yüzde 73,50. TÜİK'e müdahale ediyorlar enflasyonu düşük göster diye. Düşük maaş vermek için baskı kuruyorlar." dedi.

Kılıçdaroğlu'nun konuşmasından satır başları:

"Bu ülkenin geleceğini inşa edeceğiz. Bu ülkede demokrasiyi inşa edeceğiz. Bunları yapmaya kararlıyız. Hiçkimsenin inancını, yaşam tarzını siyasete malzeme etmeyeceğiz. İnsana insanca bakacağız, Allah'ın yarattığı en değerli varlık olarak bakacağız. İnsana hizmet etmekten onur duyacağız.

Biz hayatta olduğumuz sürece, mücadele ettiğimiz sürece SADAT ve benzerlerinden asla çekinmeyin, korkmayın. Çünkü biz Kuvâ-yi Milliye'ciyiz. Milliyetçi, ülkücü kardeşlerime de seslendim.

Van'da, Şanlıurfa'da verdiğim sözü hatırlattılar, dediler ki çiftçiler 'Acaba çiftçiye elektriği ücretsiz verecek misiniz? Bunun sözünü verir misiniz?' Hiç meraklanmayın dedim; Konya'da da vereceğiz, her yerde çiftçiye elektriği ücretsiz vereceğiz. Hiçkimse endişe etmesin. Ve onlara bunun nasıl yapılacağını da anlattım. Allah'ın güneşi bedava; güneş elektriği santralleri kuracaksınız. Kuracaksınız, kooperatif şeklinde örgütleneceksiniz. Elektriğini kooperatif elektriği size bedava verecek, artanı da size gelir etmek için satacaksınız.

Uyuşturucu baronları. Her gelir grubuna göre uyuşturucu yapan kişiler. Bunlar en büyük desteği Saray'dan, iktidardan alıyorlar. Bunlarla fotoğraflar çektiriyorlar. Uyuşturucu baronlarına da sözümdür: Onların burunlarından fitil fitil getirmezsem bana da Kemal demesinler. Gencecik çocuklarımızın zehirlenmesine de asla izin vermeyeceğiz.

Evlatlarımızı zehirleyen bu uyuşturucu baronlarına da sözümdür: İktidarımızda bütün uyuşturucu baronlarının saltanatına son vereceğiz. Onların burunlarından fitil fitil getirmezsem bana da Kemal demesinler. Gencecik çocuklarımızın zehirlenmesine de asla izin vermeyeceğiz.

"Artık hiçbir yer kale değil"

Kayseri'de İzmir Marşı söyleyen gençleri izlerken gözlerim yaşardı, alınlarından öpüyorum. Artık hiçbir yer kale değil! Konya'da da Kayseri'de de CHP olacak.

Muhafazakar genç kadın kardeşlerime iki çift lafım var. Gezi olayları dolayısıyla bu ülkenin kadınlarına nasıl hakaret edildiğini biliyorsunuz, yarın döner bunlar size de hakaret ederler.

Efendim CHP diyecekler... Şuna inanmanızı isterim; CHP eski CHP değil, siz de eski siz değilsiniz. Artık birlikteyiz, artık beraberiz. Aynı değerleri savunuyoruz.

Atatürk Havalimanı

Atatürk Havalimanı'nı çalıştırmama sözü almışlar. Sözleşmeye hüküm koymuşlar, 'İstanbul'un Trakya yakasında ikinci bir havalimanı çalıştırılmayacak' diye. Orada duruyor, boş. Çalıştırmıyorlar, beyler kazanacak... 22 milyara mal et, 59 milyar TL dolar elde et. Böyle bir soygun dünyanın hiçbir yerinde görülmedi.

Bunlarla helalleşmeyeceğiz bunlarla hesaplaşacağız.

Enflasyon tepkisi

Ukrayna ile Rusya savaş halinde. Enflasyon Ukrayna'da yüzde 16,4 Rusya'da yüzde 17,8. TÜİK'in baskılardan sonra açıkladığı oran ise yüzde 73,50. TÜİK'e müdahale ediyorlar enflasyonu düşük göster diye. Düşük maaş vermek için baskı kuruyorlar. Memurun işçinin emeklinin hakkını niye vermiyorsunuz? Bunu da düzelteceğiz. İşçilere emeklilere de sesleniyorum; hakkınızın yenmesini istemiyorsanız bize katılacaksınız.

Hazine ve Maliye Bakanı 'Enflasyonla mücadeleyi tek boyutlu olarak devletin çözeceği bir sorun olarak görmüyoruz' diyor. Kim çözecek? Fiyat istikrarından sorumlu kurum Merkez Bankası. Ama bu yetki ellerinden alınmış durumda. Yaşanan ekonomik buhran dolayısıyla şimdi sıra vatandaşları suçlamaya geldi. Erdoğan söylüyor, 'Sorunun bir tarafında vatandaşlarımızın bir kısmının tasarruflarını hala döviz cinsinden yapma ısrarları var' diyor. Bir devlet böyle yönetilemez. Kendisini suçlayacağına vatandaşları suçluyor."

Çavuşoğlu'ndan Yunanistan'a sert sözler: İhlalden vazgeçmezlerse, adalarda egemenlik tartışılır

Yunanistan'la olan ilişkiler hakkında konuşan Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, adaların silahlandırılmasından vazgeçmezlerse, adaların egemenliğinin tartışmaya açılacağını belirtti. Çavuşoğlu, "En haksız durumda bile, ne kadar haklı olduğunu anlatma ve ağılamada çok başarılıdırlar." dedi.

Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, düzenlediği basın toplantısında Yunanistan ve Ankara arasındaki gerginlik hakkında açıklamalarda bulundu. Yunanistan'a sert sözlerle yüklenen Çavuşoğlu, "En haksız durumda bile, ne kadar haklı olduğunu anlatma ve ağılamada çok başarılıdırlar." dedi.

Çavuşoğlu, "Yunanistan bu ihlalden vazgeçmezse bu adaların egemenliği tartışılır. Bu kadar açık ve net." ifadelerini kullandı.

Çavuşoğlu'nun açıklamalarından satır başları şu şekilde:

"Cumhurbaşkanımızın, Miçotakis'le yediği yemekten sonra Yunanistan'ın tavrı şaşırtıcı değil aslında ama bu kadar yoğun bir Türkiye karşıtlığının sebebi olmalı. Hem yemekte sorunlarımızı aramızda çözelim diyeceksin hem de gidip her platformda Türkiye karşıtlığı yapacaksın. Bu NATO müttefikliğine de sığmayan bir hareket.

ADALARIN EGEMENLİĞİ TARTIŞILIR

Yunanistan'ın agresif olmasının sebebi nedir? Yunanistan 1923 Lozan, 1947 Paris Anlaşması'yla silahlandırmama koşuluyla kendisine verilen adaların statüsünü ihlal etmesi ve bizim bunu gündeme getirmemiz. Biz BM'ye iki tane mektup yazdık. Yunanistan bu ihlalden vazgeçmezse bu adaların egemenliği tartışılır. Bu kadar açık ve net. Anlaşmalara uyacaksın. Bizim gönderdiğimiz mektuplara hukuki çerçevede cevap veremediği için agresifleşiyorlar. Bizim yazdığımız mektuplar durumu hukuki çerçevede açıklıyor. Yunanistan'daki siyasetçilerin bir kompleksi var. Her gün Türkiye'ye saldırmazsa halkı memnun edemeyeceklerini düşünüyorlar. Yunanistan'daki siyasetçiler kompleks içindeler, bu aslında aşağılık kompleksinin açıklaması. Bizim böyle bir derdimiz yok.

Biz başka ülkelerle de sorunlar yaşadık ama birçok ülkeyle şu an ilişkilerimizi normalleştiriyoruz.

AĞLAMADA ÇOK BAŞARILAR

Yunanistan'ın düştüğü durum içler acısı. Bir şeyi çok iyi başarıyorlar. En haksız durumda bile, ne kadar haklı olduğunu anlatma ve ağlamada çok başarılıdır. Birden gelip yüzünüze sarılırlar, ederler, arkanızı döndüğünüz zaman nefret, kin, yalan, iftira... Bunlar siyasetçilere yakışan şeyler değil. Yunanistan bizim yazdığımız mektuplara adam gibi cevap versin. Bu ihlali sonlandırmazsa adaların egemenliği tartışılır, bu kadar söylüyoruz."

Ankara'da sağanak yağmur sele neden oldu

Ankara'da aniden bastıran sağanak yağmur hayatı olumsuz etkiledi. Yer yer oluşan su birikintilerinden araçlar hareket etmekte zorlanırken, bazı dükkân ve iş yerlerini su bastı.

Ankara'da öğle saatlerinde aniden bastıran sağanak yağmur hayatı olumsuz etkiledi.

Ankara'nın Yenimahalle ilçesinde mazgalların tıkanması sebebiyle oluşan su birikintileri nedeniyle bazı araçlar hareket etmekte zorlanırken, yer yer iş yerlerini de su bastı.

Yoğun sağanak yağış Keçiören'de de etkili oldu. Keçiören'de caddeleri ve evleri su bastı. Belediye ekipleri su basan alanları temizlemek için çalışma başlattı.

Tarım ve hayvancılıkta ‘ayı sigortası’ bile var

Vahap MUNYAR

08 Haziran 2022 Çarşamba

ADANA Temsilcimiz ve sigorta editörümüz **Selçuk Altun**, Türkiye Sigorta Genel Müdürü **Atilla Benli** ve ekibi ile planladı, işin adı şöyle belirlendi:

- Türkiye “Sigorta” Buluşmaları...

Buluşmaların ilki için adres Adana seçildi. **Hakan GÜLDAĞ**’la birlikte Adana’ya gittik. Adana Sanayi Odası’nın ev sahipliğinde gerçekleşen toplantının moderatörlüğünü **Hakan GÜLDAĞ**’la birlikte yaptık.

Adana Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı **Zeki KIVANÇ**, Türkiye Sigorta Genel Müdürü **Atilla Benli**, Çiftçiler Birliği İkinci Başkanı Prof. **Bülent ÖZEKİCİ**, Türkiye Sigorta Genel Müdür Yardımcısı **Remzi DUMAN** panelde konuştu, soruları yanıtladı.

Prof. **Bülent ÖZEKİCİ**, Çukurova’da 20 Mart’ta yaşanan dona değindi:

- **Tarım Sigortaları Havuz İşletmesi A.Ş. (TARSİM)**, aşırı sıcakları da geçen yıl teminat altına aldı. Yani, sigorta kapsamına ekledi. Ancak, son don olayında başvuruları, “Henüz ağaçlar çiçek açmamış. Çiçek açmış olsaydı hasar tespiti olurdu, şimdi yapamayız” şeklinde yanıtladı.

Prof. **ÖZEKİCİ**, TARSİM’e şu çağrıda bulundu:

- **Fidanlar, ağaçlar biz çiftçilerin sermayesi. Sermayemizi de sigorta koruması altına alın.**

Remzi Duman, araya girdi:

- **TARSİM** kapsamında “Ayı sigortası” bile var. Yani TARSİM, sigorta kapsamını sürekli genişletiyor, yelpazeye yeni teminatlar ekliyor.

Duman'dan sözünü ettiği sigortayı açmasını rica ettim, anlattı:

- **Biliyorsunuz arı kovanları için önemli risklerden biri de ayıların saldırısıdır. Kovanlara ayı saldırısı da TARSİM kapsamında var. Kovan sahibi arıcılar isterse bu riski de sigorta yaptırırken ekletebilirler.**

Panelde TARSİM konusu açılınca 2010 yılı nisan ayı başını anımsadım. Dönemin Cumhurbaşkanı **Abdullah Gül** ile gittiğimiz Pakistan seyahatinden dönerken AK Parti Kurucularından, Malatya Milletvekili **Öznur Çalık**, uçakta beni ön tarafa çağırdı:

- **Malumun mart ayı sonlarında yaşanan şiddetli don olayında Malatya'daki kayısı ağaçları çiçek aşamasında zarar gördü. Bu hasarların karşılanması konusunda Tarım Bakanımız Mehdi Eker'le konuşalım.**

Öznur Çalık, **Eker**'e sordu:

- **Sayın Bakanım, don kayısıyı çiçek aşamasında vurdu. Zarar gören çiftçilerimiz için çözüm üretecek misiniz?**

Eker, yanıt verirken temkinli davrandı:

- **Malatya'da dondan, Antalya ve bazı kentlerimizde selden zarar gören çiftçilerimiz oldu. Öncelikle hasar tespiti yapıyoruz.**

Araya girdim:

- **Malatya, tarım sigortası bilinci yüksek iller arasında. Ancak, bu kez sigorta da kayısı üreticisine çözüm olamayacak. Çünkü, sigorta kayısı çiçeğini kapsamıyor.**

Eker, dünya örnekleriyle savunmaya geçti:

- **Bir meyveyi çiçek aşamasında sigortalayan sistemin örneği dünyada yok.**

Öznur Çalık'la birlikte ısrar ettik:

- **Türkiye, bu konuda kendi örneğini yaratamaz mı?**

Eker, sigortacılığın can alıcı noktasına işaret etti:

- **Burada yaratamaz. Çünkü, böyle bir sigortayı reasüre ettirecek uluslararası kurum bulunamaz. Uluslararası sistemde kabul görmeyen bir sigortayı da devreye sokamayız.**

Eker'le bu sohbetten bir-iki yıl sonra TARSİM, meyve ağaçlarının çiçek aşamasında da dona karşı sigortalanmasını kapsama aldı. Örneğin kayısıda, çiçeklerin yüzde 30'unun meyveye dönüştüğü hesabından hareketle sigorta poliçesi düzenlenmeye başlandı.

DÜNYA Gazetesi'nin Türkiye Sigorta ile birlikte ilkinin Adana'da gerçekleştirdiği **"Türkiye 'Sigorta' Buluşması"**nda tarım sigortalarında yelpazenin oldukça genişlediğini öğrenmiş oldum.

TARSİM Adana Bölge Müdürü **Vahap Kalaycıoğlu**, toplantı bitiminde aynı yönde mesaj verdi:

- **TARSİM'in teminat kapsamı bu yıl daha da genişledi...**

2010 yılında dönemin Tarım Bakanı **Mehdi Eker**, **"Meyveyi çiçek aşamasında sigortalamanın dünyada örneği yok"** derken, zamanla kapsam **"Arı kovanına ayı saldırısı"**na kadar genişledi.

Çiftçi, bilinçlendikçe, kaynak ayırabildikçe tarım sigortası daha da yaygınlaşacak gibi görünüyor...

Karbon ayak izim 20 fidanla dengelendi

KUVEYT Türk Katılım Bankası Kurumsal İletişim Müdürü **Fatih Kamaşoğlu**, **"5 Haziran Dünya Çevre Günü"** vesilesiyle bir mesaj gönderdi:

- **İçinde yaşadığımız ve birer parçası olduğumuz doğanın değerini her geçen gün daha iyi anlıyoruz.**

Kuveyt Türk'ün **"Sıfır Atık Belgesi"** almaya hak kazanan ilk katılım finans kuruluşu olduğunu belirtti:

- İklim değışikliğinin etkilerini daha yoğun gözlemlediğimiz bu dönemde, birlikte oluşturacağımız çevre bilincinin gelecek nesillere daha yaşanabilir, temiz ve yeşil bir dünya bırakmamızı sağlayacağına gönülden inanıyoruz.

Ardından ekledi:

- 5 Haziran Dünya Çevre Günü kapsamında, dünyamız için iyi bir adım daha atarak karbon ayak izinizi azaltmanıza katkı sağlamak istedik. Sürdürülebilirlik Akademisi işbirliğinde adınıza diktiğimiz 20 fidanın geleceğ nefes olmasını ümit ediyoruz.

Kamaşoğlu, mesajına bir de sertifika ekledi:

- **Karbon Ayak İzi Sertifikası...**

Adıma düzenlenen sertifikada şu mesaj yer aldı:

- Sürdürülebilirlik Akademisi tarafından yaşam modelleri esas alınarak kişi başı yıllık karbon emisyon miktarı hesaplanmış ve adınıza Manisa-Yunt Dağı mevkiindeki Kuveyt Türk Korusu'na Ege Orman Vakfı tarafından 20 adet fidan dikildi.

Mesajda dikilen 20 fidanın ne anlama geldiğinin de altı çizildi:

- **Dikilen 20 fidanla 1 yıllık karbon ayak iziniz dengelenmiştir...**

Dünyada karbon salınımını tamamen sıfırlamak mümkün görünmüyor. O nedenle hedefler, “sıfır atık-karbon nötr” şeklinde belirleniyor.

20 fidanla bir yıllık karbon ayak izini dengelemek daha kolay uygulanabilecek bir formül gibi duruyor...

Enflasyon olsaydı da (gerçi var ya) keşke hayat pahalılığı olmasaydı...

Alaattin AKTAŞ

08 Haziran 2022 Çarşamba

✓ Erdoğan'ın hayat pahalılığını kabul etmiş olması, bir anlamda gelir artışının enflasyonun çok altında kaldığının itirafıdır.

✓ Ayrıca fiyat artışı bugün sifıra çekilebilse bile Türkiye daha çok uzun yıllar hayat pahalılığı yaşayacaktır.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın geçtiğimiz günlerde **“Bizde teknik anlamda enflasyon değil, fiili bir hayat pahalılığı sorunu vardır”** demesinden sonra kafalar bir karıştı ki, sormayın gitsin. Türkiye’de enflasyonun olmadığı görüşüne katılıp katılmamak elbette başka ama kuşkusuz enflasyonla hayat pahalılığı çok ama çok farklı kavramlar ve bu kavramların aynı sanılıyor olması da hayret verici.

Erdoğan tam olarak ne mi söyledi, gelin önce onu hatırlayalım:

“Aslında bugün bizim ülkemizde teknik anlamda enflasyon değil, fiili bir hayat pahalılığı sorunu vardır. Şöyle ki yaşananlara enflasyon diyebilmemiz için kamunun harcama disiplininin kaybolması, bütçenin çok büyük açıklarla yönetilebilir olmaktan çıkması gerekir...”

Erdoğan'ın bu açıklamasında çok ince bir ayrıntı var. Cumhurbaşkanı **“Enflasyon yok”** demiyor, yaşananın teknik anlamda enflasyon olmadığına vurgu yapıyor. Kuşkusuz o da biliyor ki fiyatlar artıyor. Fiyatların artması da, yani şişmesi de tabii ki enflasyon.

Burada üstünde durulması gereken enflasyon tarifinin ne olduğundan çok hayat pahalılığı sorununun kabul edilmiş olmasıdır.

Zaten bugün hayat pahalılığı sorunu varsa, bu şimdi olmasa bile geçmişte enflasyon yaşanmış olmasının bir sonucudur.

Hayat pahalılığının kendiliğinden ortaya çıktığını herhalde düşünen yok. Bir dönem fiyatlar çok yüksek seyretmiş, gelirler ise fiyatlar kadar artmamış ve sonuçta ele geçen gelir harcamaya yetmez olmuş, böylece hayat pahalı hale gelmiştir.

ENFLASYON DA SÜRÜYOR

Üstelik Türkiye’de enflasyonun sona erdiğini ve fiyat artışının durduğunu söylemek de mümkün değil. Olsa olsa fiyat artış hızının yavaşladığı söylenebilir. Ancak, bu da tartışmaya açık bir veriyle ortaya konuluyor. Kaldı ki, bu veriler doğru olsa bile, örneğin aylık fiyat artışı yüzde 1’e inmiş olsa bile, eğer gelir o ay hiç artmıyorsa hayat daha da pahalı hale geliyor demektir.

Türkiye’nin şu an yaşadığı da zaten budur.

Fiyatlar artmaya devam ediyor ve her geçen gün yaşam daha da pahalı hale geliyor.

Bu köşede 28 Nisan’da bu konuyu işlemiş ve **“Enflasyon düşürülebilir ama ya hayat pahalılığı ne olacak”** başlıklı bir yazı kaleme almıştım.

Olmaz ya, hadi diyelim bugünden itibaren fiyat artışı sıfırlandı. Fiyatlar artık hiç artmayacak.

28 Nisan’daki örneğimizi verelim yine:

“Çalışanların neredeyse yarısının asgari ücretli olduğu bir ekonomiden söz ediyoruz. Varsayın ki o asgari ücret 5 bin lira. Yılda eder 60 bin lira. Vasat bir otomobil olmuş 500 bin lira. Yılda 60 bin lira kazanan bir asgari ücretli, bu kazancının yarısını tasarruf edebilse yılda 30 bin, on yılda 300 bin, yaklaşık 17 yılda 500 bin lira biriktirebilir.

‘Asgari ücretli de sıfır araba almasın’ diyebilirsiniz. Peki, aylık geliri 10 bin lira olanın durumu ne? Kaldı ki kazancın yarısını tasarruf etmek de herhalde mümkün değil.”

KEŞKE TERSİ OLSAYDI...

İşte başlıkta bu yüzden **“Enflasyon olsaydı da keşke hayat pahalılığı olmasaydı”** diyorum ya...

Düşünün fiyatlar her ay yüzde 3-5 artıyor. Ama gelirlerin de her ay enflasyon kadar artmasını sağlayacak bir mekanizma kurulmuş...

Şimdi geçin, bu da enflasyonu tetikler gibi gerekçeleri! Bir varsayımdan söz ediyorum zaten ve enflasyonu tetikleyecek tek etken olarak çalışana, esnafa, çiftçiye ya da küçük sanayiciye kaynak aktarımını görmemek gerektiğini söylüyorum.

Her ay enflasyon da artıyor, gelirler de... Böyle bir durumda hayat pahalılığından herhalde söz edilemez. Hele işler yoluna girer ve gelir enflasyondan daha fazla artmaya başlarsa, işte gelişmiş ve vatandaşını refaha kavuşturmuş bir ülke olma yoluna girmiş oluruz.

BATI HAYAT PAHALILIĞINI NİYE AZ KONUŞUYOR?

Biz hem enflasyon sorunu yaşıyoruz, hem hayat pahalılığı. Pandemi sonrasının ekonomik krizinde ve şu savaş ortamında tüm dünyada enflasyon yükseldi, doğru. Ama bizdeki aylık enflasyon oralarda neredeyse bir yılda gerçekleşiyor. Bu bile o ülke vatandaşlarını rahatsız ediyor.

Ancak, gelişmiş ülke vatandaşları, kendileri için yüksek sayılabilecek enflasyona rağmen hayat pahalılığından bizim kadar yakınmıyor. Niye dersiniz?

HAZİRAN ENFLASYONUNDA BUGÜNKÜ ALT SINIR: YÜZDE 1.69

Aylık enflasyon tahmini yapmak yerine artık “**alt sınır**” çizmeye çalışacağımı önceki gün yazdım. Bu çerçevede fiyat endeksinde önemli ağırlığı bulunan ve fiyatı tüm Türkiye’de neredeyse aynı uygulanan ürünleri takip etmeye karar verdim. Bu ürünlerin fiyatlarından yola çıkarak o aya yansımanın en az ne kadar olacağını hesaplamayı öngördüm.

Bugün hazirana ilişkin ilk “**alt sınır**” oranını yazacağım.

Şimdiye kadar benzin, motorin, elektrik ve doğalgaza gelen zamlar ile çaya geçen ay yapılan zammın üçte iki kadarının bu aya yansımasından kaynaklanan toplam etki yüzde 1.69’u buldu. Bu oranı hesaplarken motorine bugünden geçerli olmak üzere yapılan zammı da dikkate aldım.

Yani şu durumda bu ürünlerin fiyatları artık hiç değişmese, TÜFE kapsamındaki diğer mal ve hizmetlere hiç zam gelmese bile haziran enflasyonu yüzde 1.69’un altına inmeyecek.

Abdulkadir Selvi

Yazarın Tüm Yazıları >

Kılıçdaroğlu ile Akşener arasındaki pazarlık

Cumhurbaşkanı adaylığı konusunda muhalefet cephesinde çok önemli gelişmeler yaşanıyor.

Gelinen aşamada cumhurbaşkanı adaylığı, çoklu aday mı tek/ortak aday mı konusunda düğümlenmiş durumda.

Bu çok önemli bir nokta. Çok kritik bir aşama. Muhalefet açısından bir anlamda varlık ya da yokluk konusu. Shakespeare'in, "Olmak ya da olmamak, işte bütün mesele bu!" dediği gibi.

O derecede hayati bir konu haline gelmiş durumda.

Çünkü CHP'de 'Eğer çoklu aday çıkarırsak seçimi kaybederiz ama ortak aday çıkarırsak seçimi kazanırız' görüşü hâkim.

Bu düğümü ise Kılıçdaroğlu ile Akşener, iki lider çözecek.

KILIÇDAROĞLU AÇIKLAMAYACAK

CHP'de Kılıçdaroğlu'nu destekleyen bir grup, Kurban Bayramı'ndan önce Kılıçdaroğlu'nun adaylığının açıklanmasının yararlı olacağını savunuyor.

İki amaçları var.

1- Kasım ayında erken seçim olacağına inanıyorlar.

2- Ekrem İmamoğlu ve Mansur Yavaş isimlerinin üstünün tamamen çizilmesi ve bu süre zarfında kitlelerin Kılıçdaroğlu ismine alıştırılması için istiyorlar.

6'lı masa 3 Temmuz'da Meral Akşener'in ev sahipliğinde toplanacağı için Kılıçdaroğlu'nun o gün liderlere adaylığını önermesini savunuyorlar. Ama Kılıçdaroğlu o kanaatte değil.

ADAYLIĞINI AÇIKLAMAYACAK

Kılıçdaroğlu cumhurbaşkanı adaylığı konusunda çok kararlı. Hem de hiç olmadığı kadar. İmamoğlu ve Yavaş'ın isimlerinin geri plana düşmesi nedeniyle de çok umutlu. Ancak seçim kararı alınmadan 6'lı masaya ismini dayatmasının bir çatlamaya neden olacağını düşünüyor. Kılıçdaroğlu'nun öncelikli hedefi 6'lı masayı bir arada tutmak, ikinci amacı ise 6'lı masanın ortak cumhurbaşkanı adayı olarak çıkmak. Kılıçdaroğlu, 3 Temmuz'daki yemekte cumhurbaşkanı adaylığını gündeme getirmeyecek. Seçim kararı alınıp 6'lı masa cumhurbaşkanı adayını belirlemek üzere toplandığında CHP'nin adayı olarak masaya oturmayı amaçlıyor. Tabii bu sürede şartları olgunlaştıracak. Ama iddiasını daha ileriye taşıyacak.

ÇOKLU ADAY

Cumhurbaşkanı adaylığı konusunda rüzgâr sık sık yön değiştiriyor. Kılıçdaroğlu bir hamle yapıyor, ortak aday formülü güç kazanıyor. İYİ Parti'den bir mesaj geliyor, bu kez ibre çoklu adaya dönüyor. 6'lı masadan karar çıkana kadar bu devam edecek. Çünkü cumhurbaşkanı adayları karşılıklı hamleler yapıyorlar.

İYİ Parti başta olmak üzere 6'lı masada CHP'nin cumhurbaşkanı adayının Kılıçdaroğlu olduğu konusunda bir görüş birliği oluşmuş durumda. Ancak Kılıçdaroğlu ile seçimi kazanabilecekler mi, ondan emin değiller. Eğer Kılıçdaroğlu ile seçimi kazanamayacakları kanaatine varırlarsa o zaman seçimlere çoklu adayla gidilecek demektir.

ÇOKLU ADAY İNTİHAR OLUR

CHP'de çoklu aday konusu bir kâbusa dönmüş durumda. "Çoklu aday intihar olur" diyorlar. "Bu havayı bir daha yakalayamayız. Çoklu aday bizim sonumuz olur" görüşü hâkim. Çoklu adayla seçime gidildiğinde Erdoğan'ın kazanacağını düşünüyorlar. O nedenle ortak cumhurbaşkanı adaylığı konusunda ısrarlılar.

ÇOKLU ADAY

CHP'de bu yönde bir görüşün hâkim olması demek, çoklu aday formülünün tamamen rafa kalktığı anlamına gelmiyor.

Ortak aday formülüne göre çoklu aday seçeneğinin şansı hâlâ var.

Çünkü 6'lı masa Kılıçdaroğlu ile seçimin kazanılamayacağını düşünürse, küçük partiler Meclis'e girmek için gereken liste garantisini sağlayamazsa, ideolojik nedenlerle CHP'nin bagajını taşımak istemezlerse, CHP'li cumhurbaşkanı adayının olduğu seçimde İYİ Parti'nin oylarının gerileyeceği kanaati oluşursa çoklu adayın şansı artar.

İMAMOĞLU SEVERLER

Bir de Ekrem İmamoğlu faktörü var tabii. ABD başta olmak üzere Batılılar Kılıçdaroğlu ile seçimlerin kazanılmayacağını, İmamoğlu olduğu takdirde Erdoğan'ı devireceklerini düşünüyorlar. O nedenle kendilerine yakın gazetecilere Kılıçdaroğlu'nun Aleviliğinden girip seçimi kaybettiği takdirde yaşayacağı kâbusları hatırlatan yazılar yazdırıyorlar. Buna rağmen Kılıçdaroğlu cesaretli çıkar, geri adım atmazsa bu kez masaya çoklu aday kartını sürmeleri bekleniyor.

DÜĞÜMÜ ÇÖZECEK PAZARLIK

Çoklu aday mı olacak, seçimlere ortak cumhurbaşkanı adayıyla mı gidilecek? Kılıçdaroğlu ortak aday mı olacak yoksa İmamoğlu ya da Akşener cumhurbaşkanı adayı olup ilk turda çoklu aday yarışı mı yaşanacak?

Bu düğümü Meral Akşener çözecek.

24 Haziran 2018 seçimlerinde Abdullah Gül'ün ortak cumhurbaşkanı adaylığını suya düşüren Akşener, bu seçimlerde Kılıçdaroğlu'nun ortak cumhurbaşkanı adayı olmasını sağlayacak mı?

KILIÇDAROĞLU CUMHURBAŞKANI AKŞENER BAŞBAKAN

Akşener, cumhurbaşkanı adayı olmadığını, başbakanlığa talip olduğunu açıklamıştı. CHP tarafında, "Akşener'in başbakan olabilmesi için Kılıçdaroğlu'nun cumhurbaşkanı olması gerekir" yorumu yapılıyor. Seçimin ne olacağı belli değil. Ben Erdoğan'ın cumhurbaşkanı seçileceğine inanıyorum. Ama Kılıçdaroğlu cephesinde yapılan değerlendirmeleri aktarmaya devam etmek istiyorum.

AKŞENER'İN BAŞBAKANLIĞI

Akşener başbakan olmak istediğini açıkladı. Ama Akşener'in başbakanlığa giden yolu Kılıçdaroğlu'ndan geçiyor. Akşener'in başbakan olabilmesi için Kılıçdaroğlu'nun cumhurbaşkanı olması gerekiyor. Cumhurbaşkanı seçilen kişi başbakanlık sürecini engelleyebilir de zamana yayabilir de ama tam aksine modeli hazırlayıp hızlandırabilir de. Böylesine bir kader anında Akşener kime güvenir, Kılıçdaroğlu'na mı İmamoğlu'na mı? İmamoğlu seçilirse yetkilerini paylaşmak istemeyebilir. Akşener'in başbakanlık yolunu açmaz. Ama Kılıçdaroğlu bu süreci yönetir. Onun için Kılıçdaroğlu'nun cumhurbaşkanı olması lazım.

YİNE PAZARLIK KONUSU

Kılıçdaroğlu cumhurbaşkanı adaylığı konusunda her gün yeni bir adım atıyor. Her gün yeni bir mevzi kazanıyor. İYİ Parti'yle görüşüyorum. Onlar da Kılıçdaroğlu'nun cumhurbaşkanı adaylığı konusunda kararlı olduğunun farkındalar. "CHP'nin adayının Kılıçdaroğlu olacağı artık kesin" diyorlar. Ama şu ana kadar Akşener'den Kılıçdaroğlu'na yönelik bir destek gelmiş değil. Bu durumu sorduğumda ise, "Kılıçdaroğlu ile Akşener arasında cumhurbaşkanlığı ve başbakanlık

konusunda bir pazarlık yaşıyor. Bu pazarlık bitmeden Akşener'in olumlu ya da olumsuz yönde görüş açıklaması beklenmez" diyorlar.

6'LI MASADA DURUM

6'lı masanın iki büyük partisi CHP ve İYİ Parti. CHP'deki hava Akşener ile İmamoğlu anlaştığı takdirde diğer küçük partilerin ortak aday konusunda itiraz etmeyeceği yönünde. İtiraz etseler de önemli bulunmuyor.

Tabii bu siyaset. 6'lı masadakilerin hepsinin ayrı hesabı var. Ali Babacan cumhurbaşkanı adayı olmak istiyor. Davutoğlu, Meclis'e girmenin peşinde. Gültekin Uysal, Kılıçdaroğlu'na teslim olmuş durumda. Temel Karamollaoğlu ise üçüncü ittifakı kuramadığı için bir ilerleme sağlayamadı.

O nedenle gözler Akşener'e çevrilmiş durumda.

6'lı masanın altın hissesini Akşener elinde tutuyor.

Esfender KORKMAZ

Enflasyon-büyüme

8 Haziran 2022 Çarşamba

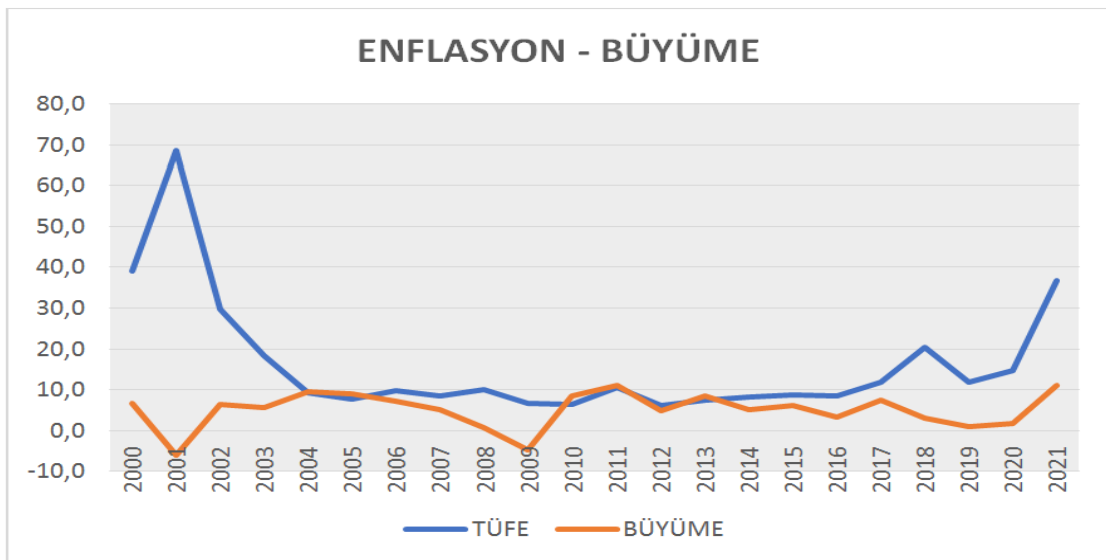
"Enflasyonu düşürmek için büyümeden fedakârlık etmek lazım" şeklindeki politika önerisi; gelişmiş ülkeler, ABD ve Avrupa için kısmen geçerlidir ve fakat Türkiye için uygun değildir. Kaldı ki, ABD'de bile FED faiz kararlarını verirken, enflasyon içinde durgunluk olasılığını da dikkate alıyor.

Aslında, enflasyon ve büyüme arasındaki ilişki, ülkelere, ekonomik konjonktüre ve takip edilen politikalara göre değişir. Türkiye'de, aşağıdaki grafikten daha net görülebileceği gibi, 2000 yılından bugüne kadar bazı dönemler enflasyon ve büyüme arasında ters yönlü bir ilişki, bazı yıllarda da doğrusal bir ilişki olmuştur.

Söz gelimi 2001 krizinde eksi büyüme ve fakat yüksek enflasyon var.(Stagflasyon.) 2009 krizinde ise eksi büyüme var ve fakat enflasyonda önceki yıllara göre bir düşme yoktur.

2010 ve 2013 arasında yüksek büyüme olmasına rağmen enflasyonda artma yoktur.

2013 yılında 17-25 Aralık ve sonrasında 2016 darbe teşebbüsü gibi siyasi sorunlar, 2018 kur şoku ve sonrasındaki kur şokları ile enflasyon artmaya başlamış, büyüme ortalaması ise tersine düşük olmuştur.

Türkiye'de büyüme oranlarından bağımsız ve yapısal sorunlardan kaynaklanan bir kronik enflasyon var. Yapısal sorunların başında faktör verimliliğinin düşük olması, düşük kapasite kullanım oranı, oligopol piyasa yapısı, bilinen ve farklı nedenlerden dolayı kamu hizmetlerinin maliyetinin yüksek olması gelir. Bu nedenle Türkiye, 2001 krizinden sonra 2018 yılına kadar, büyümeden bağımsız olarak yüzde 10 dolayında bir kronik enflasyon yaşamıştır.

2018 sonrası, kur şokları nedeni ile ithalat maliyetleri arttı. Türkiye'de üretim ortalama yüzde 40 oranında ithal girdiye bağımlı olduğu için, üretim maliyetlerinin artmasından kaynaklanan yüksek enflasyon dönemi başladı. Ukrayna-Rusya savaşı da işin tuzu biberi oldu ve ayrıca ham madde ve ara malı teminindeki zorluklar da maliyetleri artırdı. Ama Türkiye'de dünyadan farklı olarak enflasyonun yüzde 100'ler seviyesine çıkmasında, hükümetin yanlış faiz politikası ve tepki olarak kur artışı etkili oldu.

2022 ilk çeyreğinde ertelenmiş talep artışından kaynaklanan bir büyüme yaşadık. Ama sonraki çeyreklerde büyüme düşük kalacaktır... Bunun bir nedeni yüksek enflasyon ortamının belirsizliği artırması ve yatırımları engellemesidir. Bir diğer nedeni, halkın yüzde doksanının reel gelirlerinin düşmesi ve satın alma gücünün azalmasıdır.

Genel olarak diyebiliriz ki; enflasyon kısa dönemde büyümeyi olumlu etkilese bile, orta ve uzun dönemde olumsuz etkiliyor.

Türkiye'de, enflasyonu körükleyen bir başka sorun da, kamu kaynaklarının popülist amaçlı kullanılmasıdır.

Sonuç olarak; enflasyon arz-talep dengesizliğinden kaynaklanır. Türkiye'de enflasyonu düşürmek için büyümeyi düşürürsek; arz eksikliği ortaya çıkar ve maliyet artışı enflasyon yaratır. Doğru yol, istikrar programı yaparak kurları kontrol etmek, yapısal sorunları çözmek ve popülizmi önlemektir.

İbrahim Kahveci

Aslında dünya düz...

Bilim rafa kalkınca bir şey anlatmak o kadar zordur ki... Mesela dünyanın düz olmadığını kime nasıl anlatacaksınız? Gelin Muş Ovası'na gidelim ve dünya gözü ile bakalım: Düz bir dünya göreceksiniz.

Kim demiş dünya yuvaraktır diye!

Cumhurbaşkanı Erdoğan ve Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati bir şeyler açıkladılar. Düşük faiz ile bir başarı yakaladıklarını söylüyorlar. (Başarının ne olduğuna da bakacağız)

İyi de faiz düşmedi ki... Hatta Merkez Bankası suni şekilde faiz indirince piyasada faizler arttı. Ortada bir ekonomik başarı varsa bu artan faizlere rağmen gerçekleşti.

Altta grafiği görüyorsunuz. Eylül 2021'de MB faizi %19,00'da iken kredi faizleri %21-23 bandında seyrediyordu. Bugün MB faizi %14,00'de ama kredi faizleri yüzde 23-29 bandında.

Düşen faiz sadece MB'nin dandikleşen faizi. Kredi faizleri düşmemiş ve artmış; hatta üstüne üstelik kurlar da arttı.

Kurlar artınca dış ticaret açığı mı azaldı? Hayır.

İhracat ilk 5 ayda %20,4 artışla 102,5 milyar dolara ulaşırken, ithalat %40,9 artışla 145,7 milyar dolara çıktı. Enerji faturası diyorlar... Enerji hariç dış açığımız da %48,2 artış gösteriyor. Oysa onca kur artışına karşılık en azından enerji hariç dış ticaretimiz azalmalıydı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan *"Ekonomi programı stratejimizi kökten değiştirdik. Faizi artırarak zengini daha zengin fakiri daha fakir yapacak ekonomi reçetelerini bir*

kenara bıraktık. Ülkemizin asıl ihtiyacı olan, yatırım, istihdam, üretim, istihdam ve cari fazla yoluyla büyüme esaslı programımızı uygulamaya başladık” diyor.

Doğru mu?

2020 yılı ilk çeyreğinde GSYH içinde ücretlilerin payı %31,3 seviyesindeydi. Bu oran artık %24,6’ya geriledi. **Hoş geldin UCUZ İŞÇİLİK; yani 70-80’lerdeki ÇİN MODELİ.**

Ücretlilerin GSYH payları son 2 yılda 6,7 puan azaldı. Bunu şöyle izah edeyim: İlk çeyrek GSYH 2 trilyon 688 milyar liradır. Çalışanların kaybı ise 180 milyar lira ediyor. Her bir çalışan aylığından son iki yılda 2 bin lira kaybetmiştir. (2016’ya göre çalışanların aylık gelir kaybı 2.300 TL)

Peki, kim zengin oldu? Tabii ki zenginler daha zengin oldu.

Sadece geçen yıl Nisan ayında bankalarda parası 1 milyon liranın üzerinde olan kişi sayısı 306 binden 239 bin kişi artarak 545 bin kişiye yükseldi. Bu kişilerin paraları da son 1 yılda yüzde 84,3 artışla 3,6 trilyon liraya çıktı.

Kısaca söyleyelim: Çalışan kaybetti; zenginler kazandı...

Ne diyorduk biz: **Ne yapıyorlarsa tam tersini söylüyorlar veya ne söylüyorlarsa tam tersini yapıyorlar.**

YATIRIMLAR FAİZE BAĞLI DEĞİL

Kimse yatırımların faize bağlı olduğunu söyleyemez. Hatta daha ileri gidelim... Normal ötesi düşük faiz verimsiz yatırımlar yolu ile ekonomiyi ve ülkeyi içten içe çürütür ve çökertir. Örnek mi? Yunanistan...

Ben sizlere KARAR gazetesinin ilk yıllarında bu konudaki Yunanlı Profesör ile söyleşisini öneririm. Veya bu konuda 22 Haziran 2017 yılında yazdığım **“Düşük faiz belası”** başlıklı yazımı öneririm.

Gelin bizim ülkemize bakın: 2019 yılı ortasında “Laf dinlemiyordu” denilen MB Başkanı Murat Çetinkaya görevden alındı. Cumhurbaşkanı Erdoğan yine faiz düşürme konusunda ısrarlıydı.

Göreve gelen Murat Uysal faizleri hızla indirdi. Ekim 2019’da MB faizi yüzde 14,00’ün altına düştü ve 2020 yılı ilk çeyreğinde de tek haneye kadar indi. Peki, yatırımlar mı patladı? 2018 yılı ilk çeyreğinde 201,3 olan yatırım endeksi 2020 yılı ilk çeyreğinde 192,5’e bile düştü.

Ülkemizde 2015 yılında duran makine teçhizat yatırımı tam ne zaman arttı biliyor musunuz? 2020 yılı ikinci çeyreğinde.

Faizler tek hanede iken artmayan yatırımlar ne hikmetse 2020 yılı ikinci çeyreğinde 6 yıl sonra artmaya başladı. İyi ama tam o sıralarda önce Murat Uysal örtülü faiz artırırken ardından gelen Naci Ağbal ise MB faizlerini yüzde 15,00'den önce 17,00'ye ve sonra da yüzde 19,00'a çıkartıyordu.

2021 yılı ise adeta 2015 sonrası yatırım patlaması yaşadığımız yıl oldu. Ben size grafikte yıllık yatırım endeksini vereyim ve siz söyleyin.

2015 yılında 220,9 olan yatırım endeksi aslında 2020 yılında sadece 233,8'e çıkabilmişti. 2020 yılında kayıplar telafi edilmiş ama asıl yatırım patlaması 2021 yılında gerçekleşmişti.

Neden mi? Tek bir nedeni var: **İç ve asıl dış talep.**

Pandemi sürecinde gelişmiş ülkelerin dağıttığı paralar talep olarak geri dönüyordu. Ve Türkiye'deki girişimciler de bu talebe hazırlanmış oldular.

Hatta 2017 yılına bakın: Düşük faiz ve KGF genişlemesine rağmen Türkiye'de fabrikalar yatırımlara gitmedi. Kapasite Kullanım Oranı sınırları aşmış ve bazı fabrikalar 3 vardiya çalışmasına rağmen kimse yatırıma gitmemişti: **ÇÜNKÜ İSTİKRALI BİR TALEP YOKTU.**

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın açıklamalarından satırbaşıları verelim:

1- Enflasyon odaklı ekonomi programı yerine cari fazlaya dayalı ekonomi politikası tercih edilmiş:

İyi ama zaten gerçek bir istikrar için ikisi bir arada olmalıdır. Yüksek enflasyon fakirleştirici bir politik tercihtir. Cari fazlaya dayalı ekonomi politikasının ise yüksek faiz-düşük faiz ile alakası yoktur: Kalkınma programı ile ilişkilidir. Ve 20 yıldır AK Partinin hiç aklına gelmeyen bir şeydir bu kalkınma politikası. Onlar sadece kredi-faiz ekseninde talep yaratmayı kalkınma sanıyorlar.

Teşhis yanlış olursa tedavi de yanlış olur.

Enflasyondan düşük faiz uygulayan gelişmiş ülke örnekleri veriyoruz. Ama acaba emsal ülkeler ne yapıyor?

Brezilya mesela... %2,0 olan faizi şimdi %12,75. Yani %12,13 olan enflasyonun az üstünde. 2016 yılında 1 dolar 4,0 Brezilya Real'i ederken şimdi 1 dolar 4,8 Brezilya Real'i ediyor.

08.06.2022

Bizim durum nedir? Enflasyon %73,5 ama faiz %14,0 ... Ve 2016 yılında 1 dolar 3,0 lira ederken şimdi 1 dolar 16,5 lira ediyor.

Son Not: Parasının istikrarını koruyamıyorsan üretimin-yatırımın ve kalkınmanın temelini de koruyamazsın demektir.

Oğuz Demir

Biz başka bir ülkede miyiz?

Memleketin durumu gayet iyiymiş.

Bakın mesela vicdansızlık etmeyin, ülkede aç falan yokmuş!

Ayrıca aslında “teknik” olarak bir enflasyon da yokmuş! Enflasyon olması için kamunun harcama disiplininin kaybolması, bütçenin çok yüksek açıklarla yönetilebilir olmaktan çıkması gerekirmiş. Oysa bütçenin çok yüksek açıkları yokmuş...

Olsa olsa biraz hayat pahalılığı olabilirmiş, onun da sebebi zaten hükümet değilmiş.

Bir de çıkıp cari açık bu politikayla kapanmaz diyenler varmış. Enerji fiyatlarındaki artış olmasa cari açık da çoktan bitecekmiş! Sonra gel keyfim gel olacaktı.

O yüzden faiz de inmeye devam edecektim.

Hem ayrıca ülkemizde AK Parti'nin yeni ekonomi programına kadar ekonomideki sorunlara kasıtlı olarak yanlış teşhis konmuş. Yine kasıtlı olarak yanlış tedaviler uygulanmış! Neyse ki Kasım 2021'de AK Parti iktidar oldu da doğru teşhisi koymayı başarmış...

Az daha dişimizi sıkarsak 2023'ün başlarında her şey güllük gülistan olacaktı...

Bunları dinleyince o ünlü “Ölümlü Dünya” filmindeki replik geliyor aklıma.

Biz başka bir ülkede miyiz?

Başka bir ülkenin gerçeklerini mi yaşıyoruz?

Aç falan yok denen ülkede açlık sınırı on milyon civarı olduğu tahmin edilen asgari ücretlinin aylık gelirinden neredeyse yüzde 25 daha fazla. Ayda 2.500 TL maaş alan milyonlarca emekli var.

Teknik olarak olmadığı söylenen enflasyon oranı **TÜİK**'e göre yüzde 73,5! Hayat pahalılığını zaten her gün yaşıyoruz. Ayrıca öyle anlatıldığı gibi bir bütçe disiplini de yok. Yakın bir zamanda kur korumalı mevduat yükü, artan faiz ödemeleri, yüksek enflasyon ortamında yapılan harcamaların boyutu arttıkça **bütçenin de disiplini kalmayacak.**

Daha şimdiden 2022 yılı için artan harcamalar nedeniyle **ek bütçe yapılması** konuşuluyor.

Her ihalede Hazine **bir öncekinden daha yüksek faizle** borçlanıyor.

Yani anlayacağınız eğer gerçekten bir teknik enflasyon tanımı varsa ve o tanımda bütçe disiplini yer alıyorsa, onu da kaybetmemiz oldukça yakın!

Cari açık meselesine hiç girmeyelim bile. Bir hafta önce yazdık. Geçtiğimiz yıl aynı dönemde Dolar/TL 8 seviyesinde iken bu yıl 17'ye geldi. TL'nin bunca değer kaybına rağmen hala dış ticaret açığı enerji dışında bile dengede değil.

Dedik ya biz başka bir ülkede miyiz?

İşin trajikomik kısmı ise sondaki bölümde.

Diyorlar ki bugüne kadar kasıtlı olarak Türkiye faiz kısılacında tutulmuş. Diyelim ki öyle.

Diyelim ki Özal, Demirel, İnönü, Çiller, Ecevit hep bizi faiz kısılacında tuttu. Sorunları çözmediler.

Peki sormazlar mı **son yirmi yıldır bu ülkeyi kim kasıtlı olarak faiz kısılacında** tuttu?

Sormazlar mı bugüne kadar niye beklediniz?

Sormazlar mı hangi hükümet bütçede faiz ödemelerinde rekor kırdı?

Eski iktidarlar yüksek faiz ödemeleri ile ülkeyi kısıkaca alıp, zengini daha zengin ettiler de siz yapmadınız mı?

Bununla yetinmeyip bir de üzerine milyarlarca lira kur farkı ödediniz. Ödemeye de devam edeceksiniz.

Sonra bir de dönüp **yılbaşından bu yana yüzde 40'tan fazla satın alma gücü kaybeden milyonlara** yılsonunu bekleyin diyorsunuz!

08.06.2022

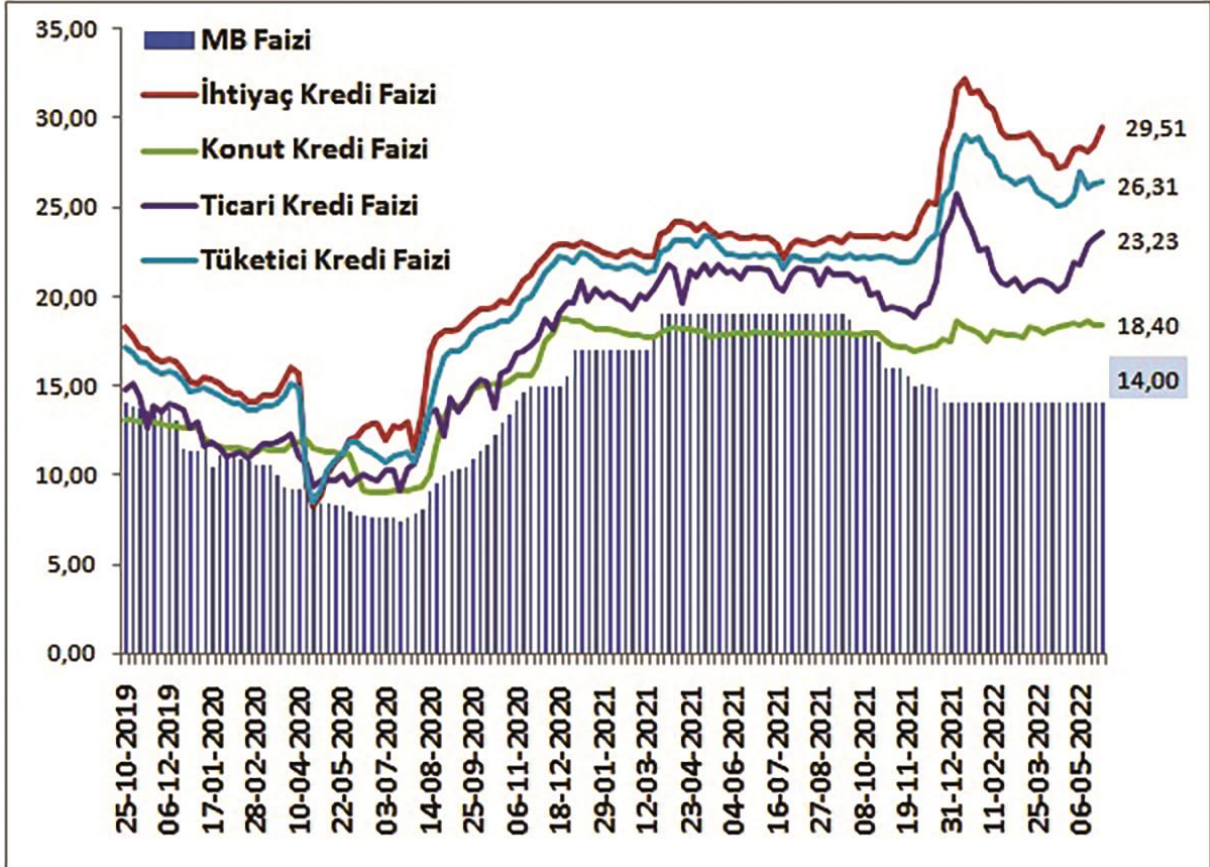
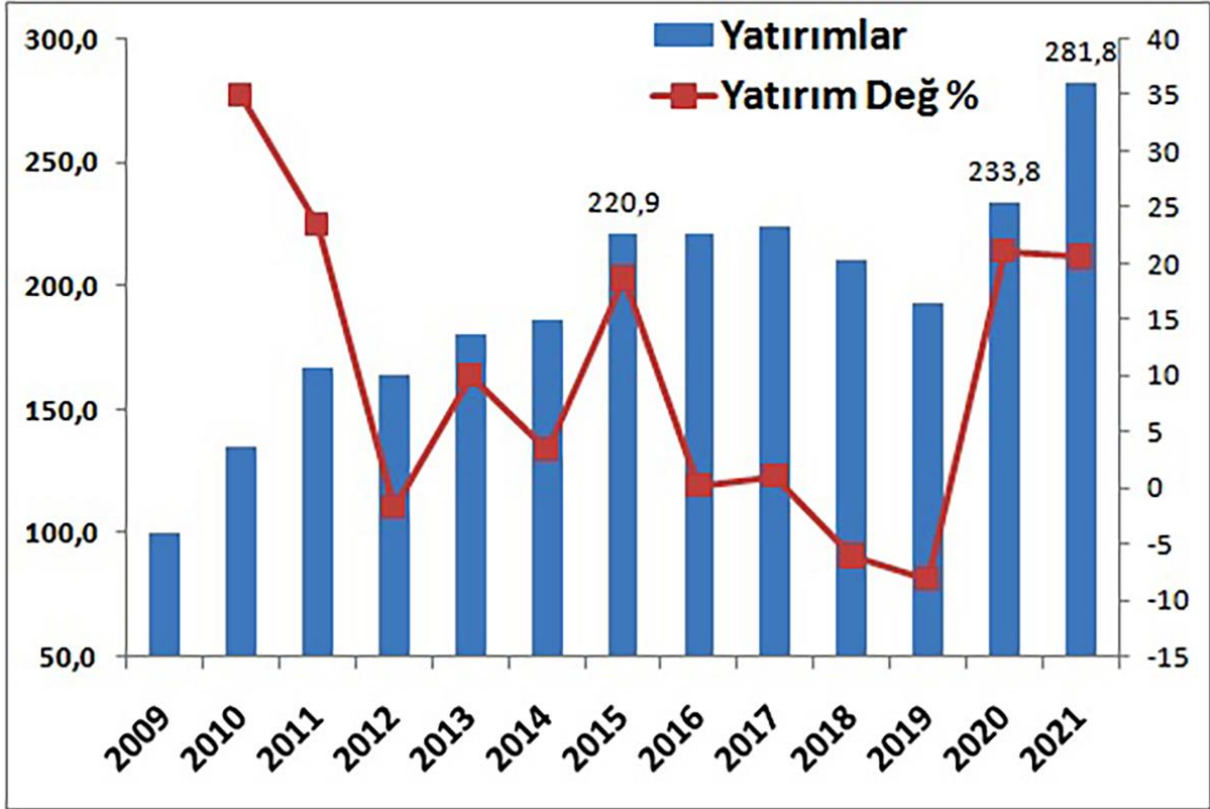
Ben size diyeyim.

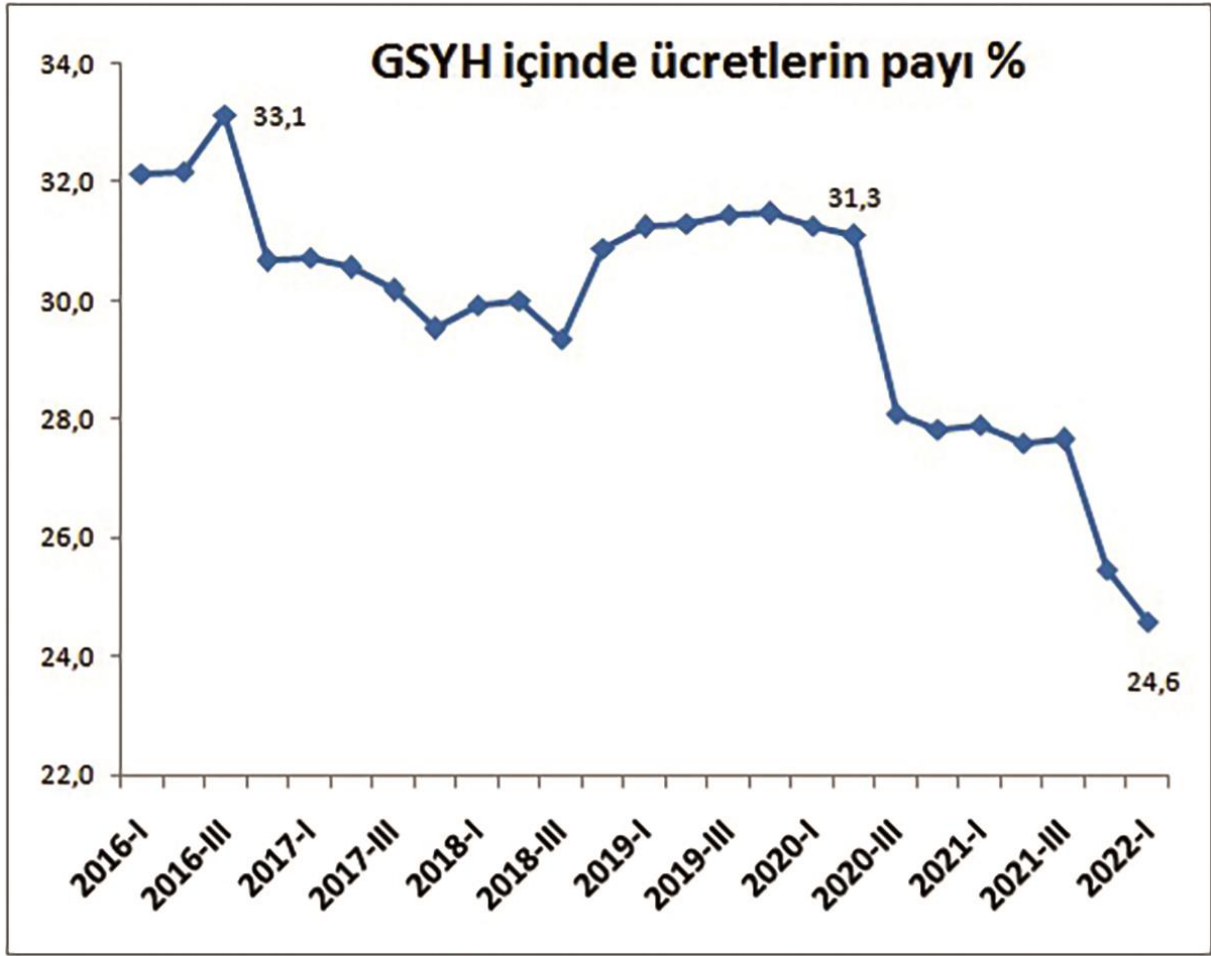
Bizim beklediğimiz iki şey kaldı.

Birincisi ertesi gün **hangi ürüne ne kadar zam geleceği** haberi.

İkincisi de **seçim** haberi!

Bizim dünyamızda durum bu, ilginizi çekerse...

08 Haziran 2022, Çarşamba

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

3600 tamam sıra EYT'de

Hükümet sözünü tuttu ve 3600 ek gösterge konusunda beklentinin üzerinde düzenlemeye imza attı. Dahası, ek göstergesi olmayan memurları da kapsayan bir düzenleme yolda. Çalışma Bakanı **Vedat Bilgin**, **Melih Altınok**'un A Haber'de yayınlanan programında bir de müjde verdi. "**Emeklilikte yaşa takılanlar**"la (EYT) ilgili bir düzenleme de yolda.

Aileleriyle birlikte 5 milyon kişiyi yakından ilgilendiren bu EYT düzenlemesi, mağdurlar için bir müjde olacak. İktidar seçimlere doğru sabit gelirlielerin sorunlarını birer birer hallediyor. Dünyayı kasıp kavuran bu yüksek enflasyon ortamında dar gelirliye nefes aldirmek bence de en doğrusu.

TÜRKİYE TEK BAŞINA

100'üncü yılına girerken Türkiye Cumhuriyeti, en kritik dönemlerini yaşıyor. Türkiye'nin bütünlüğü ve insanların can güvenliği, Suriye ile Irak sınırındaki gelişmelere bağlı. Olayı her yönüyle incelediğiniz zaman **ciddi bir savaş durumunun olduğunu** görebilirsiniz. Üstelik çokuluslu bir savaş bu.

Bölgedeki dengeler çok karmaşık. Mesela İran, Beyrut'u Tahran'a benzetmek isterse Haşdi Şabileri kullanır. Ayrıca Suriye'nin başındaki **Esad**'ın son dönemde yaptığı Tahran ziyareti işleri daha da karmaşık hale getiriyor. Amerika ve Rusya'nın bölgeden çekildiklerini ileri süren açıklamalar tam olarak inandırıcı bulunmuyor.

En önemlisi de **İsrail'in bu olaylarda oynadığı rolün ağırlığı**. Örneğin, Türkiye'nin harekâtı başlamadan önce İsrail uçakları Lübnan'a akınlar yapıyor. Yani eğer İran gerçekten Beyrut'u bir Tahran ve Lübnan'ı bir Şii ülkesi haline getirecekse İsrail kesinlikle bu savaşta Türkiye'nin müttefiki olacaktır. Bu gerçekleri bizler biliyoruz ama **Almanya, İtalya, Yunanistan ve pek çok NATO ülkesi, Türkiye'nin müttefiki olarak değil PKK'nın ve FETÖ'cülerin ev sahipleri olarak hareket ediyor**. Yani Türkiye bir anlamda dünyaya karşı tek başına mücadele ediyor.

HASTALIKLI MUHALEFET

Halbuki gelişmiş demokratik rejimlerde, dış politikada tek başınalık yoktur. Hükümet ve muhalefet aynı safta dış güçlere tepki gösterir ve ortak pozisyon alırlar. Ne yazık ki şu anda Türkiye'de **"hükümetin yabancı güçlerle boğuşması"** yanında **"muhalefetin yabancı güçlere paralel görüşler açıklaması"** trajedisi var.

Türkiye bu ikilemden demokrasisini koruyarak çıkmak zorunda. İktidarmuhalefet ilişkileri şu an gerçekten normalin dışında. Altılı masa denilen ve masanın altında PKK'nın olduğu bilinen malum muhalefet adeta Türkiye'nin karşısında düşman olarak hareket ediyor. Dilerim bu zor günleri daha büyük problemler olmadan aşarız.